

Grant Thornton informerer

Nr. 1/2023

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap skatt og rådgivning

Kjære leser!

Nå er årsoppgjørstiden godt i gang, og da er det ofte noen endringer fra fjoråret. Fra i år vil ny skattemelding være tilgjengelig for de fleste næringsdrivende, og for enkeltpersonforetak vil denne være obligatorisk. For de øvrige vil den først være obligatorisk først i 2023 ved innleveringen av skattemeldingen for 2022.

Den nye skattemeldingen innebærer flere endringer. Skattemeldingen vil sendes direkte fra regnskaps- eller årsoppgjørprogram og vil være tettere integrert mot skatteetatens systemer og vil gi direkte tilbakemeldinger på kvalitet og innhold. En ny valideringstjeneste skal gi umiddelbar tilbakemelding ved ulogiske tall og differanser i skattemeldingen slik at feil kan rettes før innsending. Det skal også være lagt opp til at man skal slippe å sende samme informasjon flere ganger.

I tillegg vil næringsoppgaver og vedleggsskjemaer, som de tidligere RF-skjemaene, bli historie og erstattes med næringsspesifikasjon og vedleggsskjemaer. De tidligere postene forsvinner også og erstattes med temaer.

Skatt og merverdiavgift er utrolig interessante og dynamiske fag hvor det jevnlig skjer endringer. 2023 er heller intet unntak og som i tidligere år har det kommet flere endringer fra årsskiftet som du kan lese mer om i denne utgaven av Grant Thornton informerer. Blant annet har det kommet nye regler som gjør det enklere å utsette betaling av merverdiavgift på krav som gjelder omtvistede tilvirkningskontrakter, enten til kravet er avklart eller betalt. Dette medfører en stor likviditetsfordel ved at man ikke behøver å forskuttere innbetalingen av merverdiavgiften før kravet er avklart.

Du kan også lese om skatteutvalgets forslag til et nytt helhetlig skattesystem. Det er ikke foreslått vesentlige endringer i fritaksmetoden, men det er blant annet foreslått endringer i skattesatser på både utbytte, arbeidsinntekt, og formuesskatt, samt innføring av boligs katt. Så gjenstår det å se hva Stortinget ønsker å innføre av endringer på dette feltet.

God lesning!

Lene Halvorsen

Manager / Advokatfullmektig
Grant Thornton Norge

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon

Grant Thornton
Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Kirkegata 15
N-0153 Oslo
tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com
www.grantthornton.no

Kontaktinformasjon

DnR Kompetanse
DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund
tlf. 40 20 43 10
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Rådgiver Paal Braanaas
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2023

Nr. 1 - Onsdag 1. mars
Nr. 2 - Torsdag 1. juni
Nr. 3 - Torsdag 5. oktober
Nr. 4 - Onsdag 6. desember

Produksjon

Aksell AS

INNHold > 01 > 2023

4 De nye modellene for boligkjøp

6 Sjekk skattemeldingen!

7 Slik blir skatten for 2023

9 Nytt om norske regnskapsstandarder

11 Omtvistede krav og utsettelse av merverdiavgift

12 Endringer i arbeidsmiljøloven

14 FIRMABILNØKKELEN

Over 50 prosent skatteøkning siden 2021

15 Kjøregodtgjørelsen øker med 45 øre

16 43 prosent overbeskatning i 2023

17 Firmabilskatten på elbiler virker ubalansert

17 Firmabil eller kjøregodtgjørelse?

19 Uaktuelt med elbiler for serviceteknikere

20 Privatleasing eller lån av elbiler?

22 Jeg er låst i leasing-avtalen

23 Saftig kostnadsøkning for varebilbrukere

25 Forslag om et nytt helhetlig skattesystem

Nye boligmodeller gjør det enklere å komme inn i boligmarkedet for førstegangskjøperne.

De nye modellene for boligkjøp

Redaktør
Alf Asklund,
Revisorforeningen

Selv med bra betalingsevne har mange vært utestengt fra boligmarkedet fordi egenkapitalen har vært for lav. OBOS sine modeller Deleie og Bostart gjør det lettere for dem som er i denne kategorien. For de som har en noe mer anstrengt økonomi, kan Leie til eie-modeller, som tilbys av flere boligbyggelag og utleiere, være et alternativ.

OBOS Deleie

OBOS Deleie innebærer at du kjøper minst 50 prosent av en helt ny leilighet som skal være din primærbolig. OBOS eier den delen av leiligheten som du ikke eier, og du betaler leie for denne delen. OBOS bruker leieformidlings-selskapet Hybel som en tredjepart for å vurdere leiepris i prosjektene. Leien kan justeres årlig etter endringen i konsumprisindeksen (KPI). Fellesutgifter fordeles mellom deg og OBOS basert på eierandel, men eventuell oppussing må du betale for selv. Du kan når som helst, både før og etter overtakelsen av boligen kjøpe opp nye eierandeler i boligen (i tiprosentandeler –

10 %, 20 %, 30 % osv.) til du eventuelt eier hele boligen.

Prisen for nye eierandeler

Prisen du må betale for nye eierandeler som du kjøper etter overtagelse, tar utgangspunkt i opprinnelig pris justert etter prisindeksen til Eiendom Norge for det aktuelle området. Prisen du betaler før opprinnelig overtagelse, er tilsvarende som salgspris, og indekseres ikke. Du må også betale et administrasjonsgebyr til OBOS, og et offentlig gebyr for tinglysning av eierandel og egne pantdokument. For å unngå å betale denne typen kostnader for mange ganger, kan det derfor lønne

seg å øke nye eierandeler med mer enn 10 prosent hver gang.

Refinansiering etter hvert

OBOS har framsagt seg retten til å kreve sameiet oppløst de første ti årene, men om OBOS etter ti år fortsatt eier en andel av boligen, har OBOS rett, men ingen plikt, til å kreve sameiet oppløst og at hele boligen skal selges. Dersom prisstigningen på boliger blir i nærheten av det det som har vært vanlig, bør det for de fleste være mulig å ha opparbeidet seg såpass med egenkapital at de kjøper seg opp til 100 % eierandel, ved å refinansiere det opprinnelige lånet.

Salg av bolig

Du kan når som helst etter overtakelse legge ut boligen i markedet for ordinært salg som en vanlig bruktbolig, men OBOS har, for å forhindre spekulasjon, forkjøpsrett på boligen ved salg. Denne gjelder imidlertid ikke hvis du ønsker å overføre din eierandel til nærstående, for eksempel en sønn eller datter. Hvis boligen overføres til nærstående, må den som overtar boligen påta seg de samme forpliktelsene som du selv har hatt og ny eier må også fremlegge finansieringsbevis. I et slikt finansieringsbevis må det fremgå at den som overtar leiligheten også er i stand til å betjene husleien.

Ved et salg deler du og OBOS både meglerkostnader og salgsinntekter båret på eierandel i boligen.

Fordeler og ulemper med Deleie

Deleie har både fordelene og ulempene med både å eie og å leie. «Doseringen» av fordeler og ulemper er avhengig av hvor mye du eier (og leier). Den største fordelene med Deleie er kanskje at ordningen gjør det enklere for de som ikke har tilstrekkelig egenkapital til å komme inn i boligmarkedet. Du behøver bare å tilfredsstille kravet om 15 prosent egenkapital på den andelen som du kjøper. Kjøper du 50 prosent av bolig til fire millioner kroner, må du bare ha 15 prosent egenkapital på din andel av kjøpesummen på to millioner kroner, det vil si 300 000 kroner. Når det er sagt – Deleie er nok lite til hjelp hvis betalingsevnen i utgangspunktet er dårlig. Betjening av lån pluss leie for den delen som ikke eies, vil vanligvis være minst like belastende som ved et ordinært boligkjøp. Skattemessig er det jo også mindre gunstig å leie enn å eie.

Lavere risiko

Deleie gjør imidlertid også at du reduserer egen risiko sammenlignet med å eie hele boligen. Du blir ikke like hardt rammet av en eventuell boligprisnedgang som ved heleie og heller ikke av en eventuell renteoppgang. Indirekte kan du imidlertid rammes fordi at stigende rente gjerne skyldes stigende inflasjon noe som gjerne gir høyere leie.

Sammenlignet med å leie er Deleie fordelaktig i tider med stigende boligpriser og det er gunstigere skattemessige å eie enn å leie.

Ulempen med Deleie er den andre siden av medaljen. Med Deleie er du ikke like forsikret mot en boligprisnedgang som om du leier, du får ikke med deg hele oppgangen ved en eventuell oppgang i boligprisene og du må betale mer når rentene stiger.

Oppsummert kan vi vel si at Deleie virker som en god løsning for de som har bra nok betalingsevne, men som har begrenset med egenkapital.

OBOS Bostart

OBOS Bostart er en ordning der du kjøper en helt ny bolig som skal være din primærbolig til en lavere pris enn ordinær markedspris. Typisk kan du kjøpe boligen til en pris som er redusert med ti prosent. Når du ønsker å selge, har OBOS rett til å kjøpe den tilbake til opprinnelig salgspris, justert for prosentvis verdiendring. Verdivurderingen vil være basert på boligprisindeksen til Eiendom Norge beregnet ut fra Bostart-prisen. En ulempe er at du ikke kan selge boligen i en åpen budrunde, som potensielt kan gi en høyere pris (men også lavere) enn prisen beregnet ut ifra Eiendom Norge sin indeks.

Til forskjell fra en vanlig boliginvestering har OBOS rett til å kjøpe boligen tilbake når du ønsker å selge.

Dette er også et alternativt som førstegangskjøperen bør vurdere siden en noe lavere pris også gir noe lavere lånebehov og krav til egenkapital. Banken vil imidlertid kreve 15 % egenkapital av Bostart-prisen.

Ikke nødvendigvis en start-bolig

Navnet på ordningen – Bostart – indikerer at dette er en ordning som er laget for førstegangskjøperen. Det er imidlertid ingen aldersbegrensning på eventuell kjøper slik at den likeså godt kan benyttes av noen som skal kjøpe sin aller siste bolig. Da blir det jo heller aldri noe snakk om tilbakekjøp fra

OBOS sin side mens du fortsatt er i live.

OBOS-ordningene Deleie eller Bostart gjelder ikke for alle boliger. I utgangspunktet er det mulig å kjøpe 70 % av borettslagsleilighetene i Stor-Oslo med Deleie/Bostart, mens tilsvarende tall er 50 % for resten av landet.

Leie til eie

Leie til eie i forskjellige varianter er en modell som har vært en tid på markedet og som tilbys av flere boligbyggelag og utleiere (men ikke av OBOS). I stedet for en vanlig kjøpekontrakt, inngår man en leieavtale over et visst antall år.

Flere varianter

Det finnes mange varianter av Leie til eie. I noen tilfeller kan det være en ordning tilpasset vanskeligstilte, andre ganger unge/personer i etableringsfasen. Slike ordninger kan for eksempel tilbys i et samarbeid mellom kommune, boligbygger og Husbank. Det typiske er at du etter hvert får kjøpe boligen til en på forhånd fastsatt pris – gjerne den prisen boligen lå på da du inngikk avtalen. En eventuell verdistigning på boligen blir dermed din. Hvor gunstig det kan bli er naturligvis avhengig av om prisen var satt riktig i utgangspunktet og boligprisutviklingen.

Søk informasjon

I utgangspunktet er dette en modell som kan være et bra alternativ både for noen som har en anstrengt økonomi (avhengig av betingelsene som stilles) og for noen som har nok penger til å betjene et boliglån, men som ikke innfrir kravene til egenkapital. Siden det finnes litt forskjellige varianter, er vel det beste rådet å søke informasjon på nett, hos kommune, Husbank, utbygger osv. for å vurdere konkret om hvilken ordning som er et godt alternativ akkurat for deg. Ikke glem at du må ha råd til å spare opp penger til egenkapital samtidig som du skal betale husleie – hvis ikke kan du ende opp som «evig» leietaker.

Sjekk skattemeldingen!

Skattemeldingen kommer i stor grad ferdig utfylt, men feil kan forekomme og det kan være opplysninger som ikke automatisk kommer med. Du er selv ansvarlig for å sjekke opplysningene og inntekt og formue som ikke har kommet med, kan gi deg tilleggsskatt. På den annen side har du kanskje rett på fradrag som ikke har kommet med, og da kan du ha penger til gode.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Grunnlaget for opplysningene

Opplysningene i skattemeldingen bygger på rapportering fra arbeidsgivere, banker, borettslag, barnehager, osv. Stor sett er opplysningene korrekte, men feil vil forekomme. Vanligvis er det enkelt å sjekke, men det kan også være litt mer krevende om du har mange arbeidsforhold og mer kompliserte inntekts- og formuesforhold.

Hvis du har flere arbeidsforhold gjennom året eller har behov for å sjekke hva den enkelte arbeidsgiveren har rapportert, kan det gjøres på skatteetaten.no under «Mine inntekter og arbeidsforhold».

Oppdager du feil, må du kontakte den som har rapportert opplysningene slik at de kan rettes. Mener du at det er feil, men unnlater å kontakte den som har gitt opplysningene for å rette disse, vil rettingen ikke bli lagt til grunn.

Alt er ikke ferdigutfylt

De som rapporterer, har ikke oversikt over alle dine inntekts- og formuesforhold og store feil kan forekomme. Du

Særlige forhold ved boligen kan gjøre at den har fått en for høy verdi ved formuesfastsettelsen.

er selv den eneste som (forhåpentligvis) har oversikten.

Reisefradraget

Reisefradraget er endret med virkning fra inntektsåret 2022 og flere vil kunne ha krav på fradrag. Fradraget beregnes ut fra antall kilometer mellom hjem og arbeidsted. Tidligere var det kun reiseutgifter over 23 900 kroner som ga fradrag. Grensen er nå senket til 14 000 kroner og i tillegg er satsen pr. kilometer økt til 1,65 kroner. Det er ikke avgjørende hvordan du kommer deg på jobb. Husk at dager med hjemmekontor må trekkes fra ved beregningen av reisefradraget.

Pendler?

Om du oppfyller kravene som pendler og dermed har fradrag for pendlerkostnader, må du selv vurdere. Pendlerreglene er strammet noe inn de senere årene. Om du fortsatt er definert som pendler og hva du eventuelt har krav på av fradrag, kan du sjekke på skatteetaten.no under «Er jeg pendler?»¹

Renter og fordeling

Du vil videre ha fradrag for privat gjeld og renter av gjelden. Gjør også en vurdering av om renter og gjeld er fordelt mellom deg og ektefellen på gunstigste måte. Det kan særlig få betydning når en av ektefellene har lav inntekt. Samboere står ikke fritt til å

fordele rentene seg imellom, men må dele i tråd med hvordan de etter intern avtale er ansvarlig for gjelden.

Solgt bolig eller fritidsbolig

Har du solgt bolig eller fritidsbolig, vil det ofte være gitt at kravene til eier- og botid er oppfylt. Kontroller nøye at du oppfyller kravet for skattefri gevinst. I en tapssituasjon er det på samme måte viktig å sjekke om du kan ha skattemesig fradrag for tapet. For skattefritt salg av egen bolig er kravet til eiertid at salget skjer eller avtales mer enn ett år (12 måneder) etter at boligen ble ervervet (kjøpt, arvet, mottatt som gave) og ved vurdering av botid må du som eier ha brukt boligen til egen bolig i minst ett år (12 måneder) i løpet av de siste to årene (24 måneder) før salget skjer.

For fritidsbolig må du ha brukt eiendommen som egen fritidseiendom i minst fem av de siste åtte årene (bruks-tid). Eiendommen må være solgt eller salget må være avtalt mer enn fem år etter at den ble kjøpt, og mer enn fem år etter at den ble tatt i bruk, eller ifølge ferdigattest var oppført (eiertid).

Bare brukstiden i egen eiertid regnes med. Brukskravet kan oppfylles for flere fritidseiendommer samtidig.

¹ www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/arbeid-trygd-og-pensjon/reise-tilfra-jobb/pendler/pendler/

Inntekter og formue i utlandet

Inntekter og formue i utlandet vil typisk ikke være rapportert og må opplyses om særskilt. Kjøp og salg av utenlandske aksjer gjennom utenlandsk megler vil heller ikke automatisk bli rapportert.

Kjøp og salg av norske aksjer gjennom norsk megler eller bank mv. vil normalt bli rapportert og gevinst eller tap vil fremgå av forhåndsutfylt skattemelding. Når aksjer er solgt uten megler, må skattyter foreta særskilt kontroll av inngangsverdi og realisasjonsvederlag.

Skattepliktige utleieforhold av bolig rapporteres på eget skjema RF-1189.

Formuesverdi bolig- og fritidseiendom

Det er verdt å kontrollere formuesverdi på bolig og fritidseiendom. Særlige forhold ved boligen kan gjøre at den har fått en for høy verdi ved formuesfastsettelsen. I kommuner med eiendomsskatt, som bygger på formuesverdien, er det særlig viktig å få korrekt verdi. Du må innhente takst fra kvalifisert takstmann eller verdivurdering fra eiendomsmegler. Grunnlaget for nedset-

telsen må være fra tiden etter 1. juli i det inntektsåret formuesverdien knytter seg til. Det er antatt at grunnlaget kan innhentes frem til fristen for innlevering av skattemeldingen. Du kan også begrunne nedsettelsen med at verdien er for høy i forhold til observerbare salg av tilsvarende eiendommer. I Oslo kommune kan du for eksempel søke på «Eiendomsskattelisten» å få oversikt over grunnlaget for naboeiendommernes formuesverdi og eiendomsskatt.

Merk at formuesverdien settes til 25 % av den markedsverdien du kan dokumentere.

Fradragsveilederen

På skatteataten.no finner du «Fradragsveilederen».² Den tar deg igjennom de viktigste fradragene.

Endre skattemeldingen

Finner du feil i skattemeldingen eller vil legge til noe, skal du føre det i den aktuelle posten. Er du i tvil om et

forhold er skattepliktig eller gir fradrag, er det fortsatt adgang til å lage et vedlegg hvor du redegjør nærmere for ditt standpunkt.

Fristen for å levere skattemelding for lønnstakere og pensjonister er 30. april.

Siden dette er en søndag i 2023, etterfulgt av offentlig høytidsdag på 1. mai, regnes det ikke som for sent om du leverer til og med tirsdag 2. mai.

Oppdager du feil som også har vært feil i foregående år, kan du sende endringsmelding for de tre siste årene. Fristen for endringsmelding for endringsmelding for inntektsåret 2019 er for lønnstakere og pensjonister 30. april 2023. For personlig næringsdrivende er fristen 31. mai 2023.

Finner du feil som går lengre tilbake kan du ikke sende endringsmelding, men må sende en klage.

² www.skatteataten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/fradragsveilederen/?gclid=EA1aIQobChM1yoqUm77k_AIVtpBoCR1xMQ4vEAYASAAEgKS3PD_BwE

Slik blir skatten for 2023

Skatten øker på formue, utbytte og høye lønninger, men reduseres for de fleste med lavere inntekter i 2023. Statsbudsjettet for 2023 er vedtatt med til dels betydelige skatteskjerpelser. Det meste av disse skjerpelsene betales av næringer som ilegges grunnrenteskatt, i første rekke vannkraft, vindkraft og havbruk. Men også andre skal få merke skatteskjerpelser, bl.a. arbeidsgivere.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Ekstra arbeidsgiveravgift

Arbeidsgivere har fått en kraftig skatteskjerpelse ved at det i 2023 skal beregnes ekstra 5 % arbeidsgiveravgift av lønninger over kr 750 000. Dette gjelder i alle soner, også for arbeidsgivere i kommuner som i dag har 0-sats for arbeidsgiveravgift.

Pensjonsinnskudd inngår ikke i grunnlaget for ekstra arbeidsgiveravgift, selv om pensjonsinnskudd inn-

går i grunnlaget for ordinær arbeidsgiveravgift.

Beløpsgrensen gjelder isolert for hver rapporterende arbeidsgiver. Ved bevisste omgåelser der det brukes flere arbeidsgivere for å redusere arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget, for eksempel i et konsern, kan det imidlertid foretas gjennomskjæring etter reglene i skatteloven, skriver departementet i forarbeidene.

Det er ment at den ekstra arbeidsgiveravgiften skal være midlertidig, altså kun for 2023.

Økt formuesskatt

Skattesatsen for formue inntil 20 millioner kroner øker fra 0,95 til 1 prosent. Skattesatsen for formue over 20 mill. kroner holdes uendret (1,1 prosent). Bunnfradraget er uendret på 1,7 millioner kroner (3,4 millioner kroner for ektepar).

Skattesatsen for formue inntil 20 millioner kroner øker fra 0,95 til 1 prosent.

Det er også endringer i de såkalte verdsettelsesrabattene, altså hvor mye formuesverdien kan reduseres med før de inngår i grunnlaget for formuesskatt. Endringene er:

- Verdsettelsen av aksjer og næringseiendom øker fra 75 til 80 prosent
- For driftsmidler som eies direkte av foretaket, øker rabatten. Verdsettelsen reduseres fra 75 til 70 prosent
- Sekundærboliger verdsettes til 100 prosent. I 2022 ble sekundærboliger verdsatt til 95 prosent
- For primærbolig med høy verdsettelse øker verdsettelsen av den delen av boligverdien som overstiger ti millioner kroner, fra 50 til 70 prosent. Verdi inntil ti millioner kroner verdsettes til 25 prosent som før.

Økt utbytte- og gevinstskatt

Skattesatsen på utbytte har økt fra 35,2 % til 37,84 %. Dette skjer ved at oppjusteringsfaktoren øker fra 1,6 til 1,72.¹ Økningen i oppjusteringsfaktoren gjelder også aksjegevinst- og tap og gevinst og tap ved realisasjon av andel i selskap med deltakerfastsetting (ANS og KS mv.).

Endringene trådte i kraft fra og med 6. oktober 2022, dagen statsbudsjettet ble fremlagt. Dette ble gjort for å unngå tilpasninger i slutten av 2022.

For ekstrabeskatning av renteinntekter på lån til selskap etter skatteloven § 5-22 trådte imidlertid endringen først i kraft først fra 2023.

Skatt på lønns-, nærings- og pensjonsinntekter

Skattesatsene på alminnelig inntekt holdes uendret (22 %).

Det er et uttalt mål for regjeringen at skatten for inntekter under kr 750 000 skal reduseres, men øke for de som tjener mer. Regjeringen gjør flere trekk for å oppfylle denne målsettingen:

Personfradraget øker fra 58 250 kroner til 79 600 kroner. I motsatt retning reduseres maksimalt minstefradrag i lønn fra 109 920 kroner til kr 104 450 kroner. Samlet sett gir disse to endringene en skattereduksjon på om lag 3500 kroner.

Det er ikke lenger noen nedre grense for minstefradrag i lønn. Videre er maksimalt minstefradrag i pensjonsinntekt redusert fra 90 800 kroner til 86 250 kroner.

Som motpost til at personfradraget øker, reduseres innslagspunktene for de tre høyeste trinnene i trinnskatten:

- Trinn 3 (13,5 %): fra kr 643 800 til kr 642 950
- Trinn 4 (16,5 %): fra kr 969 200 til kr 926 800
- Trinn 5 (17,5 %): fra kr 2 000 000 til kr 1 500 000

Det innebærer at flere enn tidligere må betale trinnskatt på de tre høyeste trinnene.

Trygdeavgiften er redusert med 0,1 prosent, mens satsen for trinnskatt på de tre øverste trinnene er økt med 0,1

prosent. For de to nederste trinnene er trinnskatten uendret.

BSU-fradraget

BSU-fradraget er blitt mindre gunstig ved at satsen for skattefradrag er redusert fra 20 til 10 prosent. Maksimalt sparebeløp er imidlertid uendret (27 500 kroner årlig, totalt 300 000 kroner).

Andre fradrag

Fagforeningsfradraget øker fra 5800 til 7700 kroner.

Pendlere som bor på brakke eller pensjonat gis rett til fradrag eller kan motta skattefri dekning av kost, uavhengig av om det foreligger kokemulighet, med en sats på kr 177 pr. døgn (2023).

Særfradraget for enslige forsørgere avvikles fra 1. mars 2023 mot at den utvidede barnetrygden øker tilsvarende maksimal skatteverdi.

Elbil

Den særskilte rabatten på 20 % for elbiler i firmabilbeskatningen er opphevet.

Denne innstramningen kommer i tillegg til at det skal betales full omregistreringsavgift for elbil og at det skal betales MVA for kjøpsbeløp over 500 000 kroner fra 2023. Det er også innført MVA på leasing av bil med verdi over 500 000 kroner.

Pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende

Ordningen der selvstendig næringsdrivende, arbeidende deltakere i selskap med deltakerfastsetting (ANS og DA mv.), frilansere og arbeidende aksjonær i et AS uten OTP-ordning kan kreve fradrag for pensjonssparing i en innskuddspensjonsordning, utvides fra 2023 slik at man kan spare fra første krone. Tidligere omfattet ikke ordningen inntekter mellom 0 og én gang folketrygdens grunnbeløp (G).

Exitsskatt (utflyttingskatt)

Finansdepartementet utreder strengere regler for beskatning av personer

¹ Et utbytte på 100 oppjusteres med en faktor på 1,72 til 172 som beskattes med 22 %, dvs. 37,84.

som flytter ut av Norge med urealiserte aksjegevinster.

Fra og med 29. november 2022 ble bestemmelsen som sier at utflyttingskatt til Norge for fysiske personer opphører etter fem år som bosatt i utlandet, opphevet. Reglene ble også utvidet til å gjelde for overføring av aksjer til nære familiemedlemmer bosatt i utlandet.

Finansdepartementet utreder også ytterligere innstramminger. Reglene må utformes slik at de fungerer mest

mulig effektivt og at de er innenfor det EØS-rettslige handlingsrommet.

Skattlegging av privat konsum i selskap

Finansdepartementet sendte i mai 2022 et forslag til særregler om skattlegging av privat konsum i selskap på høring. Dette gjelder selskaper som eier eller leier bolig, fritidseiendom, båt, fly eller helikopter som kan disponeres av aksjonær eller aksjonærens nærstående. Forslaget er svært strengt og kan få dramatiske konsekvenser for

selskaper og aksjonærer som fortsatt har slike eiendeler i selskapet når nye regler eventuelt trer i kraft.

Det har kommet mange vektige innvendinger i høringsrunden. Det tar tid å gå gjennom alle høringssvarene og å utarbeide justeringer av forslaget. Regjeringen vil legge frem et justert forslag i 2023, med sikte på ikrafttredelse i 2024.

Nytt om norske regnskapsstandarder

Flere norske regnskapsstandarder er oppdatert i desember 2022. Endringene har i hovedsak bakgrunn i endringer i regnskapsloven med virkning fra og med regnskapsåret 2022.

Rådgiver regnskap
Signe Haakanes,
Revisorforeningen

For omtale av lovendringene vises det også til artikkelen om forberedelser til årsoppgjøret for 2022 i Revisor Informerer nr. 4 i 2022. Med bakgrunn i lovendringene er det foretatt endringer i følgende regnskapsstandarder:

- NRS 1 Varer
- NRS 3 Hendelser etter balansedagen
- NRS 5 Spesifikasjon av særlige poster mv
- NRS 13 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler
- NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap
- NRS 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser
- NRS 19 Immaterielle eiendeler
- NRS(F) Nedskrivning av anleggsmidler

Noen av lovendringene er presiseringer som allerede følger av regnskapsstan-

dardene og/eller samsvarer med det som har vært ansett å være god regnskapsskikk. Denne artikkelen omtaler først og fremst lovendringene som kan medføre endringer i regnskapsføringen eller hvor det er gitt ytterligere veiledning i standarden.

Maksimal avskrivningstid for goodwill og balanseførte utviklingsutgifter

Goodwill og utvikling skal maksimalt avskrives over ti år dersom den økonomiske levetiden ikke kan anslås pålitelig (regnskapsloven § 5-6 og § 5-7). Endringene er omtalt i henholdsvis NRS 17 *Virksomhetskjøp og konsernregnskap* og NRS 19 *Immaterielle eiendeler*. I regnskapsstandardene påpekes det at usikkerhet i fremtidige kontantstrømmer kan gjøre det vanskelig å anslå levetid pålitelig. Videre trekker standardene frem noen eksempler på forhold som normalt øker usikkerheten i fremtidige kontantstrømmer:

- Høy variabilitet i fremtidige kontantstrømmer
- Høy forventet vekstrate

- Om goodwill/balanseført utvikling skal realiseres gjennom kontantstrømmer som ligger langt frem i tid

Goodwill er en residual (restverdi) ved tilordning av anskaffelseskost, og kan være en sekkepost som består av flere forskjellige elementer. Dersom avskrivningstiden for (deler av) goodwill kan måles pålitelig, er det spørsmål om det er en post som skulle vært balanseført som en separat immateriell eiendel, ikke som goodwill. Ved tilordningen av anskaffelseskost skal alle vesentlige immaterielle eiendeler identifiseres, med mindre verdsettelse er vanskelig og identifisering derfor ikke kan forsvares ut fra en kost-nytte-betraktning, jf. NRS 17 punkt 6.1.5.

Det er derfor sjelden grunnlag for å gjøre et pålitelig anslag på levetiden for goodwill ut over ti år. Et unntak gjelder såkalt teknisk goodwill (skattegoodwill) – forskjellen mellom utsatt skatt målt til nominell verdi og til nåverdi, jf. NRS 17 punkt 6.1.6. For den delen av goodwill som gjelder forskjel-

len mellom nominell verdi og nåverdi av utsatt skatt, kan levetiden fastsettes med hensyn til levetiden til underliggende eiendel eller løpetiden til underliggende forpliktelse. I alle andre tilfeller legger standarden til grunn at dette inngår i en samlet vurdering av levetiden på goodwill. Det er derfor ikke tillatt å dekomponere goodwill.

Notekravet i regnskapsloven § 7-14 om at en avskrivningsplan for goodwill som er lengre enn fem år skal begrunnes, gjelder fortsatt. Det er presisert i standarden at en slik begrunnelse må ha et saklig innhold som faktisk begrunner levetiden. Å bare ha som begrunnelse at ledelsen forventer en levetid som overstiger fem år, uten at det gis opplysninger om fakta og omstendigheter som ligger til grunn for denne forventningen, er ikke være tilstrekkelig.

NRS antar at det kan være mulig å gi en tilstrekkelig begrunnelse for en avskrivningstid på seks til ti år, også i situasjoner der det ikke er mulig å anslå levetiden pålitelig. NRS legger med andre ord til grunn at opplysningskravet normalt ikke begrenser maksimal levetid, selv om avskrivningstiden ikke kan anslås pålitelig.

For goodwill/balanseførte utviklingsutgifter som allerede var balanseført da lovendringen trådte i kraft, er det fastsatt en overgangsregel til loven. Dersom den økonomiske levetiden for goodwill/balanseførte utviklingsutgifter ikke kan anslås pålitelig, skal disse avskrives over maksimalt ti år fra lovens ikrafttredelse 1. juli 2021, slik at gjenværende avskrivningstid i slike tilfeller maksimalt kan være 9,5 år pr. 1. januar 2022.

Nedskrivning av goodwill

I NRS 17 stilles det i utgangspunktet et krav om at forventet gjenværende levetid for goodwill vurderes ved hver regnskapsavslutning. Dette gjelder fremdeles, men i tillegg er det innført et krav om å vurdere forventet gjenværende levetid på tidspunkt for eventuell nedskrivning av goodwill. Dette vil antakelig være mest aktuelt i praksis dersom det avlegges delårsregnskap.

Notekrav ved balanseføring av egne utviklingsutgifter

Det er tatt inn i NRS 19 at dersom valgt prinsipp er at egne utviklingsutgifter balanseføres, skal opplysninger i notene sette regnskapsbrukerne i stand til å forstå hvordan ledelsen har operasjonalisert kriteriene for balanseføring. Vi antar at dette er et område hvor praksis er uensartet, slik at dette innebærer en innskjerpelse for en del selskaper.

Begrepsendring fra «forskning og utvikling» til «utvikling»

I balansen skal linjen «forskning og utvikling» endre navn til «utvikling», jf. regnskapslovens oppstillingsplan for balansen. Det antas at kjøpt forskning sjelden forekommer, men det er presisert i standarden at regnskapslinjen «Utvikling» bør endre navn for å reflektere dette, dersom kjøpte forskningsprosjekter inngår.

Ekstraordinære inntekter og kostnader – notekrav

Poster som krever spesifisering på egen linje sammenfattes i NRS 5 *Spesifisering av særlige poster, korrigering av feil og virkning av prinsippendring og estimatendring* som særlige poster. Særlige poster er vesentlige poster som er uvanlige og/eller uregelmessige. Det er klargjort i standarden at det skal gis noteopplysninger som forklarer arten av postene som er presentert som særlige poster i resultatregnskapet, samt hva som er grunnlaget for presentasjon på egen linje, og at dette er dekkende for opplysninger som kreves av regnskapsloven § 7-24. Lovens krav er ikke endret, men det kan være uensartet praksis på om lovkravet har vært knyttet til særlige poster.

Noteopplysninger om bruttobeløp

Foretak som ikke er små, har fått et nytt notekrav i loven om å opplyse om bruttobeløp for eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader som er presentert netto. Eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader skal som hovedregel presenteres brutto etter regnskapsloven og god regnskapsskikk. Det er nettopresentasjon av poster som

er omfattet av kravet, ikke at noe skal regnskapsføres netto.

Notekravet er ikke nærmere omtalt i regnskapsstandardene. Noen eksempler som er nevnt i litteraturen hvor det er krav/rett til nettopresentasjon er motregning av fordringer og gjeldsposter hvor det foreligger juridisk rett til motregning, pensjonsforpliktelser og -midler, utsatt skatt og utsatt skattefordel og valutagevinster og -tap.

Noterekkefølge

Det nye kravet i regnskapsloven § 7-1a oppstiller et krav om at noteopplysninger for poster i balanse og resultatregnskap skal ha samme rekkefølge som postene i oppstillingen for balanse og resultatregnskap. I Norge kommer normalt resultatregnskapet før balansen, og da er det naturlig å starte med notene til resultatregnskapet. Det antas også at det ikke er krav om å dele opp noter som er knyttet til flere regnskapsposter. Noter som ikke vedrører resultat og balanse, for eksempel regnskapsprinsippene dersom disse presenteres samlet, kan presenteres før og/eller etter notene til resultat og balanse. Foretak som ikke er små foretak, har ingen regnskapsstandard for regnskapsstandard som passer, og kravet er derfor ikke omtalt i regnskapsstandardene, men det forventes at det vil omtales i NRS 8 *God regnskapsskikk for små foretak*.

Ytterligere endringer

NRS arbeider også med å oppdatere regnskapsstandardene for årsberetningen, god regnskapsskikk for små foretak og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Standarden for årsberetning, NRS 16, er sendt på høring i januar 2023 med høringsfrist 7. mars 2023.

Omtvistede krav og utsettelse av merverdiavgift

Nye regler gjør det enklere å utsette betaling av merverdiavgift på krav som gjelder omtvistede tilvirkningskontrakter – enten til kravet er avklart eller betalt. Det innebærer at de som har kravet slipper å forskuttere innbetaling av merverdiavgift til staten, noe som er en stor likviditetsmessig fordel.

Rådgiver avgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Regelverket er nytt fra 1.1.2023 og gjelder merverdiavgift som skal oppgis i skattemeldingen fra 1. januar 2023. Bestemmelsen gjelder bare for tilvirkningskontrakter.

En gavepakke til entreprenører og andre tilvirkere

Bestemmelsen rekker videre enn det som følger av tidfestingsbestemmelsene i bokføringsreglene, og vil avhjelpe den situasjonen selger kommer i når det foreligger omtvistede krav etter at kontrakten er fullført.

Bestemmelsen er en «gavepakke» til entreprenører og andre tilvirkere, men det er mange begrensninger som det er viktig å være klar over.

Virkeområdet – tilvirkningskontrakter

Bestemmelsen skal brukes for «tilvirkningskontrakter» uten at begrepet er nærmere definert i forskriften. Hva som er å anse som en tilvirkningskontrakt er ikke ensbetydende. Begrepet er definert i Skatte-ABC og omtalt i flere publiserte artikler. Av Skatte-ABC føl-

ger at «Med «tilvirkningskontrakt», menes kontrakt om å lage gjenstander, oppføre bygg mv. mot fast pris (ikke regningsarbeid) enten tilvirkeren er eier av objektet frem til levering eller bestilleren fortløpende blir eier. Ut fra denne definisjonen kan det virke som bestemmelsen kun gjelder fremstilling av fysiske produkter. Departementet har også uttalt at virkeområdet for bestemmelsen skal avgrenses mot «kontrakter uten fast priselement og rene tjenesteoppdrag».

Vilkåret om at kravet må være omtvistet

Bestemmelsen gjelder «hvor det objektivt sett er rimelig tvil om kreditor har rett på vederlaget». Manglende betaling som skyldes manglende betalingsevne, er ikke omfattet av bestemmelsen. I mange tilfeller vil det være krevende å avgjøre om manglende betaling skyldes evne eller vilje fra debitor.

Det er ikke stilt noen konkrete krav til hvordan dette skal konstateres, men partene må sørge for tilstrekkelig dokumentasjon som synliggjør hvilken del av kravet som er omtvistet. Det må være klart for begge parter hvilken del av merverdiavgiften som skal underlegges utsatt innberetning da det får betydning både for kreditors innberet-

ning av utgående avgift og debtors innberetning av inngående avgift.

Omtvistede krav mellom nærstående

For krav mellom nærstående kan bestemmelsen ikke anvendes. Dette er en stopp-regel. Utsatt innberetning kan ikke brukes når partene er nærstående. Hvem som er nærstående i denne sammenhengen, blir derfor veldig viktig.

«Nærstående» er gitt samme definisjon som i skatteforvaltningsloven § 8-11 fjerde ledd. Bestemmelsen er knyttet opp mot direkte eller indirekte eierinteresser. Forenklet kan vi si at partene anses som nærstående når en av partene direkte eller indirekte eier eller kontrollerer den annen part med mer enn 50 %.

Eksempel nærstående

Selskap A eier 70 % av selskap B, som igjen eier 70 % av selskap C. En matematisk beregning av A sin eierandel i selskap C vil være en eierandel på 49 %. Kravet til indirekte eierandel er likevel oppfylt ettersom eierandelen i hvert ledd er på minst 50 %.

Når beløpet på merverdiavgift skal oppgis i skattemeldingen

Innberetning av merverdiavgiften som gjelder omtvistede beløp som kan utsettes, skal skje i skattemeldingen for den terminen kravet er avklart eller betalt. Også her må det følges opp at begge parter har felles forståelse for om kravet er avklart og om det foreligger betaling.

Det er ingen endring i bokføringsbestemmelsen. Det betyr at det fortsatt vil være plikt til å utstede salgsdokumentasjon fortløpende, og det vil bli et avvik mellom utstedte fakturaer og rapportert merverdiavgift. Dette avviket krever oppfølging både hos selger

og kjøper og gjør at verken selger eller kjøper kan rapportere merverdiavgift direkte fra regnskapssystemet uten at det gjøres tilpasninger.

Også utestående fakturaer som det allerede er rapportert merverdiavgift av, er omfattet av regelendringen. I slike tilfeller skal kreditor ikke kreditere fordringen, men kan endre fastsetningen av merverdiavgiften ved å foreta en korreksjon i skattemeldingen for den terminen kravet ble omtvistet.

Oppsummert

Innberetning av merverdiavgift som gjelder krav som springer ut av omtvistede tilvirkningskontrakter kan nå

utsettes til kravet er avklart eller betalt. Dette er en stor likviditetsmessig fordel for kravshavere som slipper å forskuttere merverdiavgiften. Det nye regelverket, krever tett oppfølging både fra kreditor og debitor, og det er viktig å sette seg inn i om bestemmelsen kan anvendes i det aktuelle tilfellet.

De nye reglene gjør også at kunden – den som har bestilt – ikke kan kreve fradrag for merverdiavgiften før selger har innrapportert merverdiavgiften til staten, det vil si etter at kravet er avklart eller betalt.

Endringer i arbeidsmiljøloven

Det siste året har vært preget av flere endringer innen arbeidsretten, og det er både foreslått og vedtatt ytterligere presiseringer og nye regler. Endringene er blant annet begrunnet ut fra regjeringens målsetning om å øke faste, direkte heltidsansettelser mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. For mange arbeidsgivere innebærer de vedtatte endringene at virksomheter må revurdere hvordan de skal organisere og tilknytte seg arbeidskraft. Her vil vi gi en oversikt over de viktigste vedtatte endringene, og hvordan arbeidsgivere bør innrette seg.

Advokat
Håkon Andreassen

Advokatfullmektig
Maja Elgaaen

Begge Advokatfirmaet Støring,
Beck & Due Lund (SBDL)

Kollektiv søksmålsadgang for fagforeninger

Frem til 2015 hadde fagforeninger en selvstendig adgang til å reise sak om lovligheten av innleie fra bemanningsforetak. Regelen ble fjernet fra arbeidsmiljøloven, men ble gjeninnført

sommeren 2022. Fagforeninger med medlemmer som er innleid, kan igjen reise sak mot virksomheter som leier inn arbeidstakerne dersom de mener det er brudd på innleiereglene. En fagforening kan dermed gå til sak uavhengig av en arbeidstakers eget ønske. Den kollektive søksmålsadgangen er et av flere tiltak for å hindre ulovlig innleie, og en del av regjeringens arbeid med å styrke faste ansettelser.

Endringer i forskrift om utsendte arbeidstakere

Med virkning fra 1. januar 2023 er det gjort endringer i forskrift om utsendte arbeidstakere. Endringene styrker rettighetene til utsendte arbeidstakere

som er på tjenesteoppdrag i Norge i mer enn tolv måneder, som nå er omfattet av de fleste norske arbeidsrettslige regler, herunder varslingsreglene. I tillegg bidrar endringene til å foreta avklaringer av regelverket, blant annet i hvilket tilfelle utsendte arbeidstakere har rett til å få dekket utgifter som oppstår i tilknytning til utsendelsen og hvem som har ansvaret for å sikre riktige lønns- og arbeidsvilkår når arbeidstakeren blir sendt ut fra et bemanningsforetak.

Styrking av retten til heltid

Som et av flere tiltak for å øke bruken av heltidsansettelser er det inntatt en ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven som lovfester hovedregelen om heltids-

ansettelser. Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2023.

Det stilles i tillegg strengere krav til arbeidsgivere som ønsker å ansette arbeidstakere i deltidstilling. Arbeidsgivere må skriftlig dokumentere behovet for deltidansettelse før beslutning om slik ansettelse fattes. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for tillitsvalgte, og spørsmålet om deltidansettelse skal drøftes med de tillitsvalgte.

Den nye bestemmelsen utvider også deltidansattes fortrinnsrett. Før 1. januar gjaldt deltidansattes fortrinnsrett kun fremfor ny ansettelse i virksomheten. Denne retten er nå utvidet til å gjelde også fremfor innleie i virksomheten, og ved «ekstravakter og lignende».

Vedtatte endringer som ikke har trådt i kraft

Fra 1. april 2023 strammes adgangen til å leie inn arbeidskraft fra bemanningsforetak betydelig.

Etter dagens regelverk kan virksomheter leie inn arbeidskraft når arbeidet er av midlertidig karakter, ved vikariater eller etter avtale med tillitsvalgte i virksomheter som er bundet av tariffavtale inngått med innstillingsrett. Fra og med 1. april fjernes imidlertid adgangen til å leie inn arbeidskraft når arbeidet er av midlertidig karakter, som typisk vil kunne være aktuelt ved sesongmessige svingninger eller arbeidstopper. Endringen vil innebære betydelige konsekvenser for en rekke virksomheter og bransjer, som nå i større grad er henvist til å inngå direkte faste eller midlertidige ansettelser, avtale om kjøp av tjenester eller selvstendige oppdragsforhold.

Det er imidlertid gitt unntak fra den generelle innstramningen for rådgivere og konsulenter med spesialistkompetanse, og helsepersonell. Unntakene åpner for at virksomheter kan leie inn arbeidstakere med spesialkompetanse som utfører rådgivnings- og konsulenttjeneste i klart avgrenset prosjekt og helsepersonell for å sikre forsvarlig drift.

For det andre styrkes innleide arbeidstakers rett til fast ansettelse. Etter

Det fastsettes forbud mot innleie fra bemanningsbyråer til byggeplasser i Oslo, Viken og tidligere Vestfold.

dagens regler inntreffer retten til fast ansettelse etter tre eller fire år, avhengig av grunnlaget for innleie. Fra og med 1. april fastsettes innslagstidspunktet for rett til fast ansettelse til tre år for alle former for innleie. Fast ansettelse er imidlertid betinget av at innleid arbeidstaker har vært sammenhengende innleid i mer enn tre år.

For det tredje tydeliggjøres grensen mellom innleie og entrepris ved at momentene som skal legges til grunn ved klassifiseringen inntas i lovteksten. Virksomheter som kjøper tjenester, bør derfor gjøre en analyse for å forsikre seg om at dette ikke i realiteten er innleie. I tilfelle vil arbeidstakerne bli klassifisert som å være omfattet av en rekke av arbeidsmiljølovens regler, herunder retten til likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår.

For det fjerde fastsettes det et forbud mot innleie fra bemanningsbyråer til byggeplasser i Oslo, Viken og tidligere Vestfold.

Endringene trer i kraft 1. april 2023, men for allerede inngåtte kontrakter vil mange av endringene først få virkning fra 1. juli 2023.

Innleieregelverket strammes inn fordi regjeringen mener at innleie for arbeid av midlertidig karakter benyttes i større utstrekning enn det loven åpner for, og at flere virksomheter dekker et perma-

ment bemanningsbehov med innleie på bekostning av faste ansettelser.

Endringene vil ha store konsekvenser for en rekke virksomheter. Bemanningsforetak og virksomheter som leier inn arbeidstakere bør analysere grunnlaget og behovet for innleie, og om det er nødvendig å endre hvordan virksomheten tilknytter seg arbeidskraft.

Foreslåtte endringer

I tillegg til de vedtatte endringene nevnt over fremmet regjeringen i juni 2022 forslag om å utvide arbeidsgivers forpliktelser i konsern, presisere arbeidstakerbegrepet, redusere innslagstidspunktet for når midlertidige ansatte har krav på fast ansettelse, innføre krav til årlige drøftelser for alle andre former for bemanning enn faste heltidsansettelser, og senke terskelen for plikt til å etablere verneombud og arbeidsmiljøutvalg. Forslaget blir sannsynligvis vedtatt i løpet av 2023 eller 2024. Videre ble det sommeren 2022 sendt et forslag på høring som skal sikre tryggere og mer forutsigbare arbeidsforhold.

Elbil som firmabil:

Over 50 prosent skatteøkning siden 2021

For 2021 til 2022 ble verdsettelsesrabatten på elbiler redusert fra 40 til 20 prosent, og i år har myndighetene fjernet de siste 20 prosentene av verdsettelsesrabatten. Verdsettelsesrabatten har vært en viktig fordel for firmabilbrukere helt tilbake siden 2005, selv om rabatten har variert mellom 20 og 50 prosent.

Direktør
Jan Traaseth,
Motor Gruppen

Nå beskattes altså brukere av elbiler og fossilbiler likt. Bare siden 2021 innebærer det i praksis en skatteøkning på mer enn 50 prosent for en typisk firmabilbruker med elektrisk firmabil til 450 000 kroner. Samtidig risikerer arbeidsgiver i realiteten en dobbel smell gjennom de ekstra fem prosent arbeidsgiveravgift for ansatte som tjener over 750 000 kroner. Elbilforeningen er svært kritisk til endringene i skatte-reglene.

Åtte av ti er elbiler

Det siste årene har elbilsalget skutt fart her i landet, og i 2022 utgjorde elbilene hele 79 prosent av personbilsalget. Det er flere årsaker til den sterke økningen i elbilsalget. Mange peker på et stadig bedre tilbud av tilgjengelige bilmodeller med bedre rekkevidde som en viktig årsak, kombinert med alle elbilfordelene som brukerne har kunnet dra fordel av. Her har gunstige skatteregler for firmabilbrukere vært en viktig fordel.

Ifølge Skattebetalerforeningen var det i 2019 11 500 nordmenn som hadde elbil som firmabil.

Samtidig har denne fordelene sannsynligvis vært viktigst for brukere av dyrere elbiler. Ifølge tall fra biladministrasjonsselskapet ALD Automotive så

Bare siden 2021 har en typisk firmabilbruker med elektrisk firmabil fått en skatteøkning på mer enn 50 prosent, og nå beskattes brukere av elbiler og fossilbiler likt.

var snittprisen for elbiler som ble leaset av firmaer hele 683 000 kr i 2020.

Nå frykter bransjeaktører som Elbilforeningen at skatteskjerpingen skal gjøre det vanskeligere å nå vedtatte miljømål. Elbilforeningens leder Tina Bru uttalte følgende da skatteforslaget kom i statsbudsjettet for 2023: – Dersom de økonomiske insentivene for å prioritere elektrisk firmabil forsvinner, når vi ikke målet om at alle nye biler i 2025 skal være nullutslippsbiler.

Elbilforeningen har jobbet med å bedre elbilandelen for bedrifter som leases eller kjøpes av bedrifter. Isteden innser Elbilforeningen at elbilene i realiteten nå har fått langt dårligere rammebetingelser.

Over 50 prosent skatteøkning

Om vi tar for oss en Renault Megane E-Tech Electric med listepris på 450 000 kroner, så var fordelene som firmabilbrukeren ble beskattet for i 2021 81 000 kroner. I 2022 økte denne til 104 960 kroner, og i år har den økt ytterligere til 123 880 kroner altså en økning på 42 880 kroner, eller hele 53 prosent. For en firmabilbruker med en marginalsatt på 43,4 prosent, innebærer det at skatten pr. måned har økt fra 2 930 kroner til 4 480 kroner på to år.

Paradoksalt nok er skatteøkningen enda større på en bil med lavere listepris. For en Renault ZOE med listepris på 290 000 kroner har for eksempel skatten økt med hele 67 prosent på

to år – fra 1970 kroner pr. måned til 3190 kroner (med 43,4 prosent marginalsatt). Dette skyldes at det er denne gruppen som tidligere har hatt størst skatterabatt, ettersom billigere biler har blitt skattlagt for 30 prosent av listeprisen (under terskelverdien for 20 prosent beskatning).

Arbeidsgiveravgiften opp over 100 prosent

Enda mer dramatisk er avgiftsøkningen for arbeidsgiver. Som kjent har arbeidsgiveravgiften økt med fem prosent for lønninger over 750 000 kroner, hvor naturaltelseter som firmabil inngår i samme grunnlag. Hvis vi bruker tallene fra eksempelet over med en Renault Megane E-Tech Electric, utgjorde arbeidsgiveravgiften 11 421 kroner i 2021, den økte så til 14 799 kroner i

2022, og nå ytterligere til 23 485 kroner i 2023. Det innebærer en økning på hele 105 prosent.

Innslagspunkt har økt til 338 800 kroner

I takt med inflasjonen har innslagspunktet for 20 prosent beskatning blitt justert fra 329 600 kroner i 2022 til 338 800 kroner i 2023 (30 prosent under dette), eller 2,8 prosent.

Eksempel: Renault Megane Electric					
Firmabil listepris:	450 000				
Firmabilbrukers personinntekt:	700 000				
FIRMABIL: Kostnad for den ansatte	2021	2022	2023	Økning 2 år	Økning 1 %
Bilens skattemessige listepris	450 000	450 000	450 000		
Rabatt elbil (40 % - 20 % - 0 %)	180 000	90 000	0		
Bilens skattemessige listepris	270 000	360 000	450 000		
30 % av bilens listepris opptil 325 400/329 600/338 800	81 000	98 880	101 640		
20 % av overskytende		6 080	22 240		
Årlig skattbar fordel:	81 000	104 960	123 880	42 880	53 %
Firmabil skatt Årlig: (43,4 % marginalsatt)	35 154	45 553	53 764	18 610	
Firmabilskatt Pr. måned (43,4 % marginalsatt)	2 930	3 796	4 480	1 551	53 %

Kjøregodtgjørelsen øker med 45 øre

Etter flere år på stedet hvil har det i år blitt en økning i kjøregodtgjørelsen – etter statens satser – på 45 øre pr. km. Mens bilsatsen i 2022 var på 4,03 kr pr. km, har den altså i år økt til 4,48 kr pr. km. Bilsatsen gjelder i første omgang for de ca. 160 000 statsansatte som eventuelt bruker egen bil i jobben, men mange private bedrifter bruker erfaringsmessig også de samme satsene overfor sine ansatte.

Bakgrunnen for økningen er ifølge LO Stat at det koster i snitt kr 5,30 pr. km å kjøre en elbil, og kr 6,56 å kjøre en fossilbil, basert på tall hentet fra Opplysningsrådet for Veitrafikken.

Den skattefrie satsen er imidlertid uendret på 3,50 kr pr. km. Det innebærer at hvis du får satsen på 4,48 kr

pr. km, så blir det et skattbart overskudd på 98 øre pr. km som beskattes som lønn.

For brukeren er det viktig å huske på at man kan få én krone ekstra (skattefritt) pr. arbeidstaker pr. km, så fremt du har med passasjerer som har oppdrag for det offentlige, for de som job-

ber i staten, men for ansatte i private bedrifter er gjerne kollegaer tilsvarende. Det holder med andre ord ikke at du stopper og tar med deg en haiker underveis, eller at du har med kona eller din gamle mor på jobbtur.

Tilhengertillegg/skogs- og anleggsveier

Samtidig kan du få én kr ekstra pr. km i tilhengertillegg. Vær oppmerksom på at definisjonen av tilhengertillegg er bred, den omfatter også utstyr/bagasje som fraktes inne i bilen når samlet vekt er minst 150 kg av det som fraktes og/eller utgjør et volum på minst 0,5 kubikkmeter. Du kan få enda én krone

ekstra pr. km hvis du kjører på skogs- og anleggsveier.

Snøscooter/båt med motor er best betalt

Hvis du er ute etter høyest mulig kjøregodtgjørelse, er snøscooter eller båt med motor tingen. Da får du nemlig hele 7,50 kroner pr. km. Hvis du derimot er en ivrig kajakkpadler, slik som

artikkelforfatteren, og bruker kajakk i jobben, så får du ingen kilometergodtgjørelse, selv om transporten må kunne sies å være særdeles miljøvennlig. Det samme gjelder for øvrig hvis du sykler, uavhengig av om det er elsykkel eller vanlig trå-sykkel.

Firmabil-smell:

43 prosent overbeskatning i 2023

Da forslaget til statsbudsjett for 2023 ble lagt frem 6. oktober, var fjerning av verdsettelsesrabatten på elektriske firmabiler et av forslagene, noe som kom svært overraskende for mange i bilbransjen. Det var bare et år siden at regjeringen foreslo det samme, men endte opp med å halvere reduksjonen, slik at verdsettelsesrabatten ble satt ned fra 40 prosent til 20 prosent.

I et intervju med bransjnettstedet Bilbransje24.no 6. oktober 2022 uttalte jeg meg kritisk til forslaget av følgende årsaker:

Når det gjelder firmabil, heter det seg at firmabilbrukeren skal skattlegges for kostnaden ved å drifte en tilsvarende bil privat, og i disse beregningene skal det typisk benyttes en årlig kjørelengde privat på 15 000 kilometer. Ifølge tall fra Opplysningsrådet for Veitrafikken – som hvert år beregner årlige kostnader ved bilhold, så viser disse i 2022 de årlige kostnadene ved å drifte en elbil med nybilpris på 450 000 kroner til å være 85 330 kroner (eks. bompengeutgifter). I 2022 hadde denne bilen da en firmabilfordel på 104 960 kroner, altså en mulig overbeskatning på 23 prosent.

Når verdsettelsesrabatten på 20 prosent ble foreslått fjernet fra skatteåret 2023, innebærer det at den skattbare fordelen øker til 122 960 kroner, noe som ville gi en overbeskatning på 43

prosent i forhold til OFVs beregninger, sa jeg i intervjuet.

Min argumentasjon var videre bygget på at det er et grunnleggende prinsipp i beskatningen av naturallytelser at den skattbare fordelen i størst mulig grad skal gjenspeile den faktiske økonomiske fordelen for skattyter. Samtidig uttrykte jeg bekymring for at skatteøkningen skulle forsinke det grønne skiftet i bilbransjen.

Effekten av en urimelig høy beskatning

Det siste året har vi sett at en rekke rike nordmenn har flyttet til Sveits for å slippe unna det de sannsynligvis oppfatter som et urimelig høyt skatetrykk her i landet. På samme måte mener vi det grunn til å anta at de tusenvis av nordmenn som har elbil som firmabil, nå oppfatter beskatningen av bilen deres som urimelig høy.

Nå er det neppe aktuelt for skattetrøtte firmabilbrukere å flytte til Sveits for å

få lavere firmabilbeskatning, men vi mener det er rimelig grunn til å anta at mange likevel er gått i tenkeboksen og vurderer alternative firmabilalternativer (se egen sak om dette).

Da firmabilreglene ble lagt om i 2005 var det etter at firmabilbeskatningen ble innklaget for Sivilombudsmannen for å være urimelig høy. Da ble prinsippene for beskatning av firmabiler (som er en naturallytelse) som står nedfelt i Skatteloven, trukket frem i en felles høringsuttalelse fra bl.a. NHO, Finansieringsselskapenes Forening, Skattebetalerforeningen, Norges Bilbransjeforbund og Bilimportørens Landsforening:

«Prinsipper for beskatning av firmabil
Naturalytelser skal verdsettes og skattlegges til markedsverdien jf. skatteloven § 5-12 annet ledd og § 5-3. Utgangspunktet er derfor at fordelen ved privat bruk av firmabil skal settes til hva det ville kostet skattyter å holde en tilsvarende bil for egen regning, men

redusert for den ulempen det er at bilen disponeres i yrket. Normalt vil dette tilsvare de faktiske kostnadene hos arbeidsgiver redusert med verdien av nevnte ulempe.»

Etter økningen i firmabilskatten på elbiler i 2021 og 2022 står vi nå kanskje overfor en ny runde med innklaging av firmabilbeskatningen til Sivilombudsmannen (?). Se også egen

kommentar fra sjefen i Norges Bilbransjeforbund Stig Morten Nilsen om denne saken.

Sjefen i Norges Bilbransjeforbund (NBF):

Firmabilskatten på elbiler virker ubalansert

NBF-sjefen Stig Morten Nilsen er kritisk til omleggingen av firmabilbeskatningen av elektriske elbiler de siste to årene. Nå vil han ta saken opp med sentrale myndigheter for å få rettet opp den mulige ubalansen i skattesystemet:

– For at det norske skattesystemet skal ha troverdighet og legitimitet er det helt avgjørende at skattenivået reflekterer den reelle fordelen som ansatte har når det kommer til fordeler i arbeidsforhold generelt, og firmabil spesielt.

Nå registrerer vi at det kan tyde på at beskatningen for firmabil er kommet i utakt med dette prinsippet ved at denne fordelen beskattes for høyt. Vi finner det derfor naturlig at vi igjen bør se på dette for å sikre at eventuell ubalanse rettes opp, sier han.

Stig Morten Nilsen er kritisk til omleggingen av firmabilbeskatningen av elektriske elbiler.

Firmabil eller kjøregodtgjørelse?

For å kunne fremstå som en attraktiv arbeidsgiver opplever vi at svært mange bedrifter tilbyr fast kjøregodtgjørelse som et alternativ til firmabil. Vi er videre kjent med at en del firmaer har en viss budsjetttramme på bilutgiftene, og derfor lar de ansatte selv velge mellom de to ulike bilordningene så lenge de holder seg innenfor rammene. En slik bilpolicy vil sannsynligvis oppleves som både fleksibel og rettferdig hos de ansatte.

I saken «Jeg er låst i leasing-avtalen» viser vi til en sak som ble omtalt på Elbilforeningens nettsider der ulike brukere av elektriske firmabiler beklaget seg over regjeringens planer om å fjerne verdsettelsesrabatten på 20 pro-

sent. Vi vet ikke om arbeidsgiveren til hun som ble omtalt der tilbyr begge disse alternativene, men vi kan likevel gjøre noen simuleringer basert på samme forutsetning som omtalt i saken på Elbilforeningens nettsider.

Vi setter det årlige bilbudsjettet til 182 000 kroner inklusive arbeidsgiveravgift. Da kan ansatte som er av typen «Sofa-Ola», som trives best i sofakroken hjemme foran tittboksen i helgene og i ferier, få velge fast kjøregodtgjørelse

fordi dette faller privatøkonomisk gunstigst ut. Andre som er av typen «Turbo-Ola», som for eksempel bruker bilen til fjellhytta på Sjusjøen hver helg om vinteren, og til sjøhytta i Arendal om sommeren, får velge firmabil fordi dette er gunstigst. Men kanskje må «Turbo-Ola» velge en billigere bil enn «Sofa-Ola» for å holde seg innenfor budsjett-rammen, og kanskje kan han heller ikke velge de ræste alufelgene på bilen?

Steg 1: Firmabil

Vi tar det enkleste først og beregner kostnaden med å ha firmabil, og forutsetter en elektrisk firmabil med listepris på 600 000 kroner, og at hun som omtales på Elbilforenings sider har en personinntekt på 750 000 kroner. Tidligere undersøkelser viser at de som har elektrisk firmabil i snitt har en inntekt på over én million kroner, men det fremgår av artikkelen på Elbilforeningen.no at dette ikke gjelder for hun som er omtalt i saken.

Bilen til 600 000 kroner gir en årlig firmabilfordel på 153 880 kroner, og med 43,4 prosent marginalsatt blir den årlige firmabilskatten 66 784 kroner eller 5565 kroner pr. måned. Tilsvarende bil ville gitt en månedlig skatt på 4664 kroner i 2022, og 3906 kroner i 2021. Med andre ord er skatteøkningen på 19 prosent fra 2022 til 2023, og hele 42 prosent fra 2021 til 2023.

Steg 2: Kjøregodtgjørelse

Den årlige yrkeskjøringen er på over 30 000 km, og følgelig tilbringes det veldig mange timer i bilen i løpet av uka. Dermed er det sannsynlig at privat bruk av bilen er begrenset. Vi forutsetter derfor i beregningene nedenfor at hun har en total kjørelengde på 40 000 km i året, hvorav 30 000 km yrkeskjøring og 10 000 km privatkjøring. Videre forutsetter vi at kjøregodtgjørelsen er basert på statens satser.

Med 30 000 km yrkeskjøring i året, og med en økning i statens satser til 4,48 kr pr. km for inneværende år, blir den samlede kjøregodtgjørelsen brutto 134 400 kroner. Samtidig blir det skattbare overskuddet – med 98 øre pr. km – 29 400 kroner. Forutsatt en marginalsatt på 43,4 prosent, så sitter

VALGETS KVAL: Hva passer best for de ansatte, fast kjøregodtgjørelse eller firmabil?

hun igjen med netto 121 640 kroner etter skatt.

Videre forutsetter vi at hun får en fast kjøregodtgjørelse i tillegg på 2900 kroner i måneden, noe som gir henne 1641 kroner etter skatt. Samlet blir den årlige kjøregodtgjørelsen på netto 141 337 kroner etter skatt.

Steg 3: Arbeidsgiveravgift

Med økningen i arbeidsgiveravgiften på fem prosent fra nyttår, og fjerning av verdsettelsesrabatten på 20 prosent på elbiler, rammes arbeidsgiver i realiteten av dobbel avgiftsøkning i 2023. Det bør i seg selv være et incitament for bedriften til å revurdere sin bilpolicy.

I eksempelet vårt øker arbeidsgiveravgiften fra 18 183 kroner i året i 2022 til 29 391 kroner i 2023, eller 62 prosent. Fra 2021 til 2023 er økningen på hele 93 prosent. Hvis hun velger kjøregodtgjørelse, hvorav hele 105 000 kroner er trekkfritt, sparer bedriften 20 055 kroner i arbeidsgiveravgift sammenlignet med firmabil.

Steg 4: Leasing/driftsutgifter

Basert på en analyse av priser oppgitt på ulike nettsider finner vi at en representativ markedspris på elementene leasing/forsikring/service/vedlikehold/traffikkforsikringsavgift/hjulskift/dekkslitasje er 11 500 kroner i måneden ut fra 40 000 km årlig i tre år, noe som gir en årskostnad på 138 000 kroner.

Vanligvis er leasingavtaler basert på flytende rente, men enkelte aktører som for eksempel ALD Automotive tilbyr også fastrente som et alternativ, hvis du ønsker full forutsigbarhet for bilutgiftene dine.

Steg 5: Strøm

Strømprisene har økt mye det siste året og snittpris pr. kWh var i 2023 hele to kroner, noe som var tre ganger høyere enn snittet for 2021, og 20 ganger høyere enn i 2020, ifølge nrk.no. For deg som kan lade elbilen på egen hjemmelader med strømstøtte fra staten, er strøm som energikilde likevel fortsatt langt billigere enn bensin eller diesel. Staten dekker nå 90 prosent når gjennomsnittlig strømpris pr. måned er over 70 øre/kWh (87,50 øre inkl. moms). Ifølge SSB, no var strømprisen i 3. kvartal 2022 på 141,5 øre/kWh inklusive avgifter fratrukket strømstøtte. Vi forutsetter at dette vil være representativt også for lading i 2023, og bruker disse tallene i videre beregninger.

Er du derimot avhengig av å lade på hytta for å komme deg frem og tilbake med elbilen, får du som kjent ikke strømstøtte fra staten. Da må du beregne en høyere strømpris for denne ladingen.

Ifølge Elbilforeningen bruker elbiler i snitt 20 kWh pr. 100 km i året, og vi bruker dette i beregningen.

Når det gjelder bortelading, er prisbildet svært uoversiktlig med mange ulike leverandører. Elbilforeningen har en fin oversikt over priser for drop-in hurtiglading og denne viser pr. 17. januar 2023 at prisene på Hurtiglading (50kW+) varierer fra 4 kr/kWh (E.ON) til 8,99 kr/kWh (Mer).

Steg 6: Diverse utgifter

Diverse utgifter som vindusviskere og vask vil variere mye fra bruker til bruker, men vi setter disse kostnadene til 3000 kroner i året. Vi ser for oss at hvis firmaet har en bilpolicy hvor for eksem-

FIRMABIL: Arbeidsgivers utgifter	Sjablong 2023	EGENLEID BIL: Arbeidsgivers utgifter	
Årlige leasing/driftsutgifter	138 000	169 200	Bilgodtgjørelse
Årlige driftsutgifter	67 000		
Arbeidsgiveravgift	29 391	12 262	Arbeidsgiveravgift
Totale utgifter (før skatt)	234 391	181 462	Totale utgifter
FIRMABIL: Ansattes utgifter	Sjablong 2023	EGENLEID BIL: Ansattes utgifter	
Bilens skattemessige listepris	600 000	169 200	Bilgodtgjørelse
30 % av første (opptil) 338 800	101 640	27 863	Skatt overskudd
20 % av overstigende	52 240	138 000	Årlig leasing
Årlig skattbar fordel:	153 880	67 000	Årlige driftsutgifter
Ekstra skatt:	66 784	63 663	Netto bilutgifter

pel vask av firmabilen på bensinstasjon inngår, så vil kostnadene bli betydelig høyere enn om den ansatte må betale dette av egen lomme på en kjøregodtgjørelsesordning. Har bedriften en ramme på kostnadene med firmabil, vil dette variere fra bruker til bruker.

Steg 7: Unormal slitasje

Når du leaser bil og skal returnere denne til bilforhandler eller leasingselskap etter endt leieperiode, vil det bli tatt en takst av bilen med vurdering av såkalt unormal slitasje.

Har du firmabil, så dekker normalt arbeidsgiver dette, mens du selv må dekke utgiftene ved en privatleasingavtale. Ettersom det ikke finnes offisielle tall på hvor mye disse utgiftene representerer i gjennomsnitt pr. leasingbil, tar vi imidlertid ikke med denne posten i beregningene våre, men gjør oppmerksom på at det kanskje bør budsjetteres med noen tusen kroner på

dette. Har bedriften en avtale med en ramme på bilutgifter, og du har gått i taket på øvrige kostnader ved bilholdet, må du kanskje uansett regne med å dekke noe av disse kostnadene selv.

Steg 8: Egenandel forsikring/skader

Tenk deg at du disponerer egenleid/egenleid bil i jobben og bruker bilen til et eksternt kundebesøk, og får statens satser for kjøringen. Du stopper på bensinstasjonen for å kjøpe en pølse på veien, og oppdager en parkeringsbolk når du kommer ut etter å ha mesket deg med pølsemat i lange baner. Da kan arbeidsgiver likevel dekke egenandelen på skaden skattefritt så fremt du tar det på forsikringen, forutsatt at du har en avtale om dette, ifølge Simployer.no. Det samme gjelder også for firmabil.

Steg 9: Konklusjon

Som vi ser av tallene over, så kommer firmabil ut med en kostnad for bruker

på 66 784 kroner, sammenlignet med 11 023 kroner for kjøregodtgjørelse, altså vil hun spare **55 761 kr** på dette alternativet. For arbeidsgiver er det omtrent samme kostnad med begge alternativene.

Men hvis vi forutsetter at hun ikke har lademuligheter hjemme, og er avhengig å bruke bortelading, kan bildet bli helt annerledes. Med en strømpris på for eksempel 8 kr pr. kWh, øker ladekostnaden fra 11 360 kroner til 64 000 kroner i året, og da blir besparelsen redusert til 3121 kroner.

På den annen side så bør hun ha et godt forhandlingskort for å fremforhandle en høyere fast kjøregodtgjørelse, fordi kostnaden for arbeidsgiver selvsagt øker tilsvarende.

Kilde: <https://ksu.no/artikler/tema/115521-bruker-elbilene-opp-s-trommen-var-20220926>

– Uaktuelt med elbiler for serviceteknikere

Ladetiden på elbiler er utbetalte timer, og utgjør enorme mengder med ufakturerbar tid, sier Erik Stenumgaard.

Servicesjef Erik Stenumgaard i Fjøssystemer AS hadde håpet på en stadig høyere elbil-andel i bilparken, men innser at den siste skatteøkningen på elektriske firmabiler gjør at det vil bli vanskelig. Han innser samtidig at ulempene, spesielt med bortelading av elbilene, gjør at ansatte sannsynligvis ikke vil konvertere til rene elbiler.

Fjøssystemer AS har hovedsete på Fåvang i Gudbrandsdalen og tilbyr et omfattende spekter av produkter

innenfor landbruket, som for eksempel melkeroboter og automatiske fôrings-systemer.

Bedriften er en ekte hjørnestensbedrift med stolte tradisjoner tilbake til 1980. I Fjøsssystemer-Gruppen inngår også firmaet Laksesystemer AS som tilbyr en bred portefølje av løsninger for den landbaserte akvakulturnæringen, med hovedvekt på fôringsanlegg.

Totalt har Fjøsssystemer-Gruppen ca. 230 ansatte, og omsatte i 2022 for ca. én milliard kroner. Med ca. 120 firmabiler/servicebiler totalt er kostnadene ved bilhold betydelige, og bedriften er derfor veldig opptatt av å finne gunstige og praktiske løsninger både for de ansatte og for firmaet. Det er to hovedgrupper av bilbrukere – henholdsvis selgere og serviceteknikere.

Fjøslykt favoriserer firmabil

Disse ansatte kan velge mellom en ren firmabilordning, og egeneid bil med kjøregodtgjørelse. Omtrent 95 prosent av de ansatte velger firmabil. Egeneid bil er generelt lite populært på grunn av smuss og lukt som setter seg i bilen, noe som betyr stort verditap (det er vanskelig å selge biler med fjøslykt). Av samme årsak er leasing lite brukt som finansieringsform. For ansatte som velger egeneid bil, tilbys en fast må-

nedlig godtgjørelse med tillegg av en kilometergodtgjørelse.

Ti prosent elbilandel

Selgerne kjører 30–40 000 kilometer i året, mens serviceteknikere kjører noe mer, opplyser servicesjef Erik Stenumgaard. Pr. i dag er kun ca. 10 prosent av bilene heleelektriske, men ca. 20 prosent er hybridbiler, og resterende er fossilbiler.

Firmaet har stort fokus på miljøet, men samtidig må bilene kunne fungere hensiktsmessig i det daglige for brukerne, sier Stenumgaard. Han hadde selv håpet på en høyere elbilandel fremover i bilparken, men innser at med den siste skatteøkningen på elektriske firmabiler vil det bli vanskelig å få til i praksis. Han innser at ulempe, spesielt med bortelading av elbilene, gjør at ansatte sannsynligvis ikke vil konvertere til rene elbiler, og med den siste skatteøkningen er det heller ingen økonomiske incentiver for de ansatte til å velge elektrisk firmabil. Han tror også at de som allerede har elbiler sannsynligvis vil velge andre drivlinjer (el/ladbar hybrid/hybrid/bensin/diesel) ved neste bilbytte fordi

de økonomiske fordelene ikke lenger oppveier de praktiske ulempene.

Ladetid = skjult kostnad

– Vi har dessuten begynt å beregne kostnad ved ladetid på elbiler. Dette er utbetalte timer, og utgjør enorme mengder med ufakturerbar tid, som er en skjult kostnad, sier Stenumgaard. – Særlig på servicebiler som generelt har høy årlig kjørelengde er det foreløpig helt uaktuelt med elbiler. Spesielt nå på vinteren reduseres rekkevidden betraktelig samtidig som ladetiden øker. Vi bruker elektronisk kjørebook i alle biler nå, så det er enklere å ta ut statistikk, sier han.

Økt varebilandel

Et aktuelt spørsmål er om Fjøsssystemer AS tenker at det blir andre endringer i sammensetningen av bilparken som en følge av prisøkning på nye biler generelt, og økt firmabilskatt på elbiler spesielt. Her svarer Stenumgaard at han tror det vil bli økt andel av varebiler klasse 2 (som har lav beskatning når man har tjenstlig behov for denne biltypen), samtidig som en del ansatte trolig vil velge billigere firmabiler.

Privatleasing eller lån av elbiler?

Leasingandelen av personbilsalg har gått kraftig tilbake de siste årene, mye takket vært et stadig økende elbilsalg hvor leasingandelen er lav. I 2022 var leasingandelen på 25 prosent totalt, men det er store forskjeller mellom de ulike drivlinjene (el/ladbar hybrid/hybrid/bensin/diesel).

Mens leasingandelen på ladbare hybridbiler var på 57 prosent, var leasingandelen på elbiler på bare 16 prosent. Det er sannsynligvis flere årsaker til den lave leasingandelen på elbiler, men den viktigste årsaken er trolig at elbiler ikke har hatt noen moms.

Dermed har det heller ikke vært noen momsfordeler ved å lease disse i mot-

setning til hva som har vært tilfellet spesielt for ladbare hybridbiler med høy momsandel. Samtidig har restverdien som forhandler garanterer for, gjerne vært lavere enn på fossilbiler, og det har vært mindre rabatter å hente på elbilene. Endelig er det verdt å nevne at du ikke får fradrag for rentene på skattemeldingen på leasing, noe du som privatperson får på et billån.

Sparte 34 066 kroner

Den historisk høye leasingandelen på ladbare hybridbiler skyldes mye svært gunstige avgiftsregler.

De gunstige avgiftsreglene har ofte vært gjenstand for fokus fra pressen sin side. I bladet Dine Penger nr. 4/2018 kunne man lese at du kunne spare 34 066 kroner over tre år ved å lease

en Mitsubishi Outlander PHEV, fremfor å kjøpe den med lånefinansiering som privatperson.

Epler mot epler

Når elbiler som koster over 500 000 kroner nå har fått delvis moms, kommer spørsmålet opp – er det blitt gunstigere å lease en ny elbil i 2023 eller bør bilen heller lånefinansieres?

For å finne svaret på dette spørsmålet tar vi for oss en Hongqi E-HS9 Premium med listepriis på 819 900 kroner.

Vi må være nøye med å bruke samme forutsetninger i sammenligningen, altså må vi sammenligne epler mot epler, og ikke epler mot appelsiner. Vi må altså bruke de samme forutsetningene for både lån og leasing. I praksis betyr det at vi må bruke samme bilpris, startleie/egenkapital, rente, gebyrer, periode og bruke samme restlån som restverdi på leasing.

Når det gjelder det siste punktet, forutsetter vi at bilen har en annenhåndsverdi på 437 400 kroner etter fire år (54 prosent av listepriis levert importør), og bruker det samme som restlån.

Samtidig må vi korrigere for at du på en leasingkontrakt betaler månedsleien forskuddsvis hver måned, mens du på et lån betaler månedsbeløpet etterskuddsvis. Som vi ser i eksemplet nedenfor, utgjør denne forskjellen 40 kroner pr. måned.

Forholdsmessig moms

Å beregne leasingpriser er blitt vesentlig mer komplisert med de nye momsreglene som har blitt innført på elbiler i 2023. Forholdsmessig moms er et nytt begrep som kommer til anvendelse i forbindelse med leasing i 2023, og for å finne dette må det benyttes en momsbrøk. Forholdsmessig moms skal anvendes på både startleie, etableringsgebyr og månedsleie.

Forholdsmessig moms beregnes slik: Du må først beregne den såkalte momsbrøken som du finner ved å beregne hvor stor del av bilprisen (ekskl. avgifter) som overstiger bunnfradraget på 500 000 kroner, og beregne dette i prosent av bilprisen (ekskl. avgifter). I

PRIVATLEIE		2023	
Startleie		107 933	
Etableringsgebyr		4 846	
Månedsleier		388 142	
Rentekorrigerings etterskuddsvis		1 901	
Totalpris 4 år		502 822	
LÅN		2023	
Bilpris	819 900		
Egenkapital	107 933		
Etableringsgebyr lån	3 539	2 760	(etter 22% skatt)
Tinglysingsgebyr	1 051	1 051	
Renter/termingebyr	143 886	112 231	(etter 22% skatt)
Restlån etter 4 år	437 400		
Verdifall 4 år		382 500	
Totalpris 4 år		498 542	
Besparelse Lån		4 280	

PRIVATLEIE		2022	
Startleie		107 933	
Etableringsgebyr		4 490	
Månedsleier		415 824	
Rentekorrigerings etterskuddsvis		2 064	
Totalpris 4 år		530 311	

eksempelet nedenfor finner vi at momsbrøken er 31,73 %. Forholdsmessig moms blir da $25\% \times 31,73\% = 7,93\%$.

Startleie/egenkapital

I eksempelet nedenfor bruker vi en startleie på 100 000 kr + mva. 7933 kr = 107 933 kroner, og vi bruker det samme beløpet som egenkapital på billån.

Moms- og rentebesparelse på leasing

På leasing er det både en momsbesparelse og en rentebesparelse. Leasingsselskapet får fradrag for hele momsen ved kjøp av bilen, og momsbesparelsen er i utgangspunktet 58 100 kroner, men når vi korrigerer for moms på startleie, leiebeløp, gebyrer og rentekorrigerings, blir nettoen 21 144 kroner.

Rentebesparelse fremkommer ved at leasingsselskapet kan trekke fra hele momsen når de kjøper bilen. Dermed blir grunnlaget for beregning av månedsleie/månedspris lavere på leasing

enn på lån. Den utgjør her 7009 kroner.

Skattefradraget avgjørende

Rentebesparelsen på leasing snur til et rentetap når vi tar hensyn til verdien av skattefradraget (22 prosent) på lån for rente/gebyrutgiftene. Rentebesparelsen blir netto på 25 424 kroner i favør av lån.

Totalprisen på lån er på 498 542 kroner, mens den er på 502 822 kroner på leasing. Totalt sett er besparelsen på 4280 kroner i favør av lån.

Konklusjonen er at det er små forskjeller mellom leasing og lån.

Gunstigere enn i 2022

Hvis vi bruker de samme forutsetningene for bilpris, startleie, rente/gebyrer, men tar hensyn til at både bil og leasing var momsfri i 2022, finner vi at totalprisen over fire år da ville ha blitt 530 311 kroner, altså 27 489 kroner høyere enn i 2023.

Konklusjonen er at det har blitt relativt sett gunstigere å lease en elbil som koster over 500 000 kr i 2023 enn det var i 2022.

Komfortfaktorer

Så langt har vi kun sett på de rene økonomiske faktorene rundt valg av finansieringsform, men erfaringen er at dagens bilkjøpere også vektlegger såkalte komfortfaktorer.

Ved leasing er de viktigste komfortfaktorene at du slipper å oppta gjeld for å skaffe deg en helt ny bil, du slipper risikoen rundt bilens annenhåndsverdi, og du slipper selv bryderiet rundt salg av bilen. Samtidig er det langt enklere å beregne lønnsomhet av ulike bilordninger ved å bruke leasing, hvis du kan velge mellom firmabil og kjøregodtgjørelse. Kjøper du bilen, så

vet du i realiteten ikke hvor mye bilen har kostet deg før du har solgt den.

Ved lån er de viktigste komfortfaktorene at du står fritt til å selge bilen når du selv måtte ønske, du kan bygge opp en egenkapital i bilen og bruke den som innbytteobjekt neste gang du skal kjøpe deg ny bil, og du beholder bilen etter at den er nedbetalt.

– Jeg er låst i leasing-avtalen

På Elbilforeningens nettsider kunne vi primo november 2022 lese om ulike brukere av elektriske firmabiler som beklaget seg over regjeringens planer om å fjerne verdsettelsesrabatten på 20 prosent. Noen mente også at de var låst til sine leasing-avtaler, og vi har sjekket nærmere om det virkelig stemmer.

En av dem som ble omtalt var Elisabeth Grutsch som jobber som produktspesialist i firmaet Dentsply Sirona. Det fremgår at hun kjører over 30 000 km i yrket årlig, og har kjørt elektrisk firmabil siden 2017 av miljøhensyn.

– Nå foreslår regjeringen for andre gang en skatteskjerpelse på det miljøvalget jeg tok. Det er vanskelig, for jeg er låst i leasing-avtalen. – Hadde jeg visst hvordan dette skulle utvikle seg, så hadde konklusjonen vært at dette har vi som familie ikke råd til, uttalte hun til Elbilforeningen.

Nå vet vi at regjeringens forslag ble gjennomført med virkning fra 1. januar 2023. Men samtidig var vi nysgjerrige på om det virkelig stemmer at Elisabeth er låst i leasing-avtalen?

Vi tok derfor kontakt med noen av de største biladministrasjonsselskapene i landet for å høre om deres policy på om bedriftskundene er låst i leasingavtalen, og eventuelt hvilke alternativer de har. Er det for eksempel mulig å gjøre om leasingavtalen til en privatleie-(leasing) avtale? Det kan være aktuelt så fremt bilbruker isteden får en fast og/eller variabel kjøregodtgjørelse for å finansi-

ere bilholdet. Med økningen i statens satser kan det ha fått fornyet aktualitet.

Vær oppmerksom på at vi her fokuserer på næringsleasing, altså leasing til bedrifter. For privatleie (leasing) gjelder egne bestemmelser om at kunden ved et tidligavbrudd kan bli pålagt å betale maksimalt seks måneders leie i tidlig-avviklingsgebyr.

Vi sendte følgende spørsmål til tre av de største biladministrasjonsselskapene – Autolease (DNB), ALD Automotive og Leaseplan.

1.	På Elbilforeningen.no ligger en artikkel om en kunde som har elbil som firmabil – og som sier hun er «låst» til avtalen sin (som løper i fire år). Hvilken policy har dere mht. dette?
	<i>Svar fra Autolease:</i> Ja, i utgangspunktet er kunden forpliktet igjennom leasingavtalens varighet, men vi vil alltid kunne tilby et termineringsforslag overfor de som ønsker det. Mao. ikke umulig å komme seg ut av, men kostnadsfritt – sannsynligvis ikke.
	<i>Svar fra Leaseplan:</i> Ingen er bundet til en avtale. Det er imidlertid noen klausuler knyttet til tidligavvikling. For bedrifter er det et spørsmål om hvordan bruktbilprisen er sammenlignet med kontraktsverdien. Det blir som om når bilen eies, er det høyere verdi enn bokført, blir det gevinst, og motsatt blir det tap.
	<i>Svar fra ALD Automotive:</i> En bedrift kan si opp leieavtalen etter 18 måneder mot et gebyr. Dette er regulert i avtalen med kunden og de er innforstått med dette når de signerer bilkontrakt.
2.	Kan leasingavtalen overdras til den ansatte som leietager på samme betingelser som avtalen løper på i dag? Hva koster det eventuelt i overdragelsesgebyr?
	<i>Svar fra Autolease:</i> Ved overdragelse og endringer i eksisterende leasingavtale mener skattedirektoratet at overgangsregelen følger kontrakten og ikke bilen. Skjer det endringer i kontraktsvilkårene i 2023 og senere, gjelder ikke lenger det ubetingede fritaket for mva på leien. Hva dette i så fall innebærer økonomisk, er imidlertid fortsatt uklart. Overdragelsesgebyr: Normalt inntil 5000 kroner, men vurderer dette fortløpende. Vil kunne være forskjellig sats avhengig av om ny kunde allerede er eksisterende hos oss eller ikke.

	<i>Svar fra Leaseplan:</i> Det er forskjell på å være en privatperson og en stor solid bedrift med en stor bilpark og tilhørende kredittrisiko, og dermed vil vilkårene normalt ikke være de samme.
	Overdragelsesgebyr: Beskjedent, men vil være en del av et tilbud i så fall.
	<i>Svar fra ALD Automotive:</i> Ja, den kan overdras, men det vil tilkomme en rentejustering og et overdragelsesgebyr på 3500 kroner for en ansatt.
3.	Har dere hatt mange forespørsler fra kunder som ønsker å overdra leasingavtalen til de ansatte?
	<i>Svar fra Autolease:</i> Flere enn før, men ikke mange.
	<i>Svar fra ALD Automotive:</i> Ikke mange forespørsler om dette.
	<i>Svar fra Leaseplan:</i> Det kommer lite spørsmål om det.

Saftig kostnadsøkning for varebilbrukere

Til stor overraskelse for mange ble det fra nyttår innført moms på elbiler, men mens elektriske personbiler bare får moms på den delen av bilprisen som overstiger 500 000 kr, får varebiler nå moms fra første krone. Myndighetene hevder at dette i praksis ikke vil få konsekvenser for næringslivet. Det er helt feilaktig. I praksis blir det både dyrere varebiler og høyere firmabilskatt for mange brukere.

Andelen elektriske varebiler har økt sterkt de siste årene, fra rundt fem prosent tilbake i 2018 til rundt 24 prosent i 2022. Bilimportørenes prognoser viser opp mot 35 prosent elbilandel i 2023. Nå kan nye momsregler stikke kjepper i hjulene til denne biltypen.

Nyttekjøretøy: Full moms fra første krone

Mens personbiler kun får moms på bilprisen som overstiger 500 000 kroner, er det altså ingen slik beløpsgrense for elektriske varebiler, lastebiler og busser. Disse biltypene vil være underlagt avgiftsplikt på hele salgsbeløpet.

Regjeringens begrunnelse for denne forskjellsbehandlingen er at disse biltypene i all hovedsak anskaffes av næringsdrivende med fradragsrett for moms, slik at behovet for fritak for denne gruppen er underordnet som følge av fradragsretten.

– Så enkelt er det imidlertid ikke, påpekte undertegnede i en artikkel på

bransjenett stedet www.bilbransje24.no i januar i år.

– Min bekymring går på at dette først og fremst rammer arbeidsgiveren, men at også brukeren av bilen kan bli rammet.

Her er forklaringen:

Kun delvis momsfradrag

Det er min egen erfaring etter mange år i bilbransjen, at veldig mange varebilbrukere, for eksempel håndverkere, også benytter bilen privat utenom arbeidstid (den samme erfaringen har jeg fra elektromontør-bransjen hvor min bror drev eget firma i ca. 30 år).

For den delen som benyttes privat, gis det ikke fradrag for inngående moms.

Det skal gjøres en forholdsmessig fordeling ut fra den faktiske bruken av bilen. Det betyr at hvis varebilen eksempelvis benyttes 20 prosent privat,

har man kun fradrag for 80 % av momskostnadene.

Det gjelder for så vidt også moms på leasingkostnadene og driftskostnadene.

Dyrere for både arbeidsgiver og bruker

Innføring av moms kan også påvirke fordelsbeskatningen som utløses når brukeren benytter varebilen privat, herunder kjøring frem/tilbake til arbeid, noe som er vanlig blant annet for håndverkere.

Privat bruk av varebil som firmabil skal i utgangspunktet skattlegges likt som personbil. For varebiler det imidlertid tre alternative metoder:

1. «Sjablong-beskatning» som for en personbil (2023: 30 % opp til 338 800 kroner og 20 % på overskytende).
2. Hvis brukeren har «tjenstlig behov» for å bruke en varebil kl. 2 i jobben – typisk altså for håndverkere – så kan vedkommende velge

mellom å bruke en av følgende metoder:

- «Sjablong-beskatning med bunnfradrag». Det gis et bunnfradrag på 50 % av listepreisen, maksimalt 150 000 kroner.
- Skattlegging av faktisk privat bruk, etter en «fordelssats» på 3,40 kr pr. km.

Det viser seg at mange brukere skattlegges etter sjablong med bunnfradrag, hvor listepreisen inkludert moms legges til grunn. En sannsynlig årsak til at dette alternativet benyttes, er at arbeidsgiver ikke vil ta på seg ansvaret og bryderiet med å foreta innrapportering, kontroll og avregning av den skattbare fordelene.

Dette valget blir nå vesentlig dyrere, både for arbeidsgiveren og bilbrukeren.

Eksempel

For å vise mulige konsekvenser har vi gjort beregninger for Renault Kangoo E-Tech Electric, som ble 90 105 kroner dyrere fra 1. januar (se utregningen nedenfor).

Desember 2022	
Bilens listepreis	360 420
Vrakpant	2 400
Listepreis inklusive vrakpant	362 820
Januar 2023	
Bilens listepreis	360 420
Mva. (25 %)	90 105
Listepreis inkl. mva.	450 525
Vrakpant	2 400
Listepreis inklusive merverdiavgift og vrakpant	452 925
Kostnadsøkning ved 20 % privatbruk	
Mva. (25%)	90 105
Mva-fradrag: (80 % Næringsbruk)	72 084
Ikke fradrag mva: (20 % Privatbruk)	18 021

Dette eksempelet viser hvordan innføring av moms på varebiler kan gi en økt fordelsskatt på 9100 kroner for den ansatte, og økt arbeidsgiveravgift på 3811 kroner for arbeidsgiveren.

Når myndighetene fremstiller momsinnføringen på elbiler som et «nullspill» for næringslivet, er det en feilaktig fremstilling av de faktiske konsekvensene.

– Vi frykter at kostnadsøkningene på el-varebiler vil føre til en ytterligere forsinkelse i det grønne skiftet i bilbransjen, uttalte jeg til Bilbransje24.no.

– Vi frykter at kostnadsøkningene på el-varebiler vil føre til en ytterligere forsinkelse i det grønne skiftet i bilbransjen, uttalte jeg til Bilbransje24.no.

Eksempel: Renault Kangoo E-Tech Electric			
FIRMABIL: Kostnad for den ansatte	Firma-varebil 2022	Firma-varebil 2023	Økning 2022 - 2023
Bilens listepreis (x avgifter)	360 420	360 420	
Mva (25 %)		90 105	90 105
Vrakpant	2 400	2 400	
Bilens skattemessige listepreis	362 820	452 925	
Bunnfradrag	150 000	150 000	
Bilens skattemessige listepreis (justert)	212 820	302 925	90 105
Skattbar fordel og skatt:			
Skattbar fordel -30 % av bilens listepreis	63 846	90 878	27 032
Firmabilskatt årlig: (marginalskatt 34 % i 2022/33,9 % i 2023)*	21 708	30 807	9 100
Firmabilskatt pr. måned	1 809	2 567	758
Økning arbeidsgiveravgift		2022	2023
Årlig avgift (14,1 % av skattbar fordel)	9 002	12 814	3 811

* Bilbrukers personinntekt (før fordel firma-varebil) kr 500 000.

Forslag om et nytt helhetlig skattesystem

Et utvalg har foreslått store endringer i hvordan ulike typer inntekt og formue beskattes. Det foreslås blant annet å innføre boligskatt og en høyere skattesats for kapitalinntekter som f.eks. utleieinntekter. Utvalget vil også innføre arveskatt mot å redusere formuesskatten.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Skatteutvalget ble ledet av professor Ragnar Torvik og leverte sin utredning med forslag til vesentlige endringer i skattesystemet 19. desember 2022.

Fritaksmetoden og aksjonærmodellen

Utvalget foreslår ikke vesentlige endringer i fritaksmetoden og aksjonærmodellen, men mener det er rom for flere forbedringer.

Et samlet utvalg vil redusere utbytte-skatten til enten 34 % eller 31,7 % (skattesatsen under regjeringen Solberg). Utvalget vil også øke skjermingsfradraget noe.

Når det gjelder skatteposisjonen «innbetalt kapital», foreslår utvalget en forenkling ved at skatteposisjonen fordeles likt på alle aksjene i selskapet. Utvalget foreslår dessuten at skatteposisjonen ikke kan settes høyere enn aksjonærens inngangsverdi (kostpris).

Dagens tre-prosentinntekt for utbytte mellom selskaper skal bli en fem-prosentinntekt og skal også omfatte gevinster.

Videre foreslås det utbetalinger ved likvidasjon skal klassifiseres som utbytte. Dette har betydning for utenlandske aksjonærer og norske skattemyndigheters mulighet til å trekke kildeskatti utbetalingen.

Skatt på arbeidsinntekt

En del av mandatet til utvalget var å foreslå endringer som kan få flere i ar-

beid. Det viktigste tiltaket fra utvalget i den sammenheng er forslaget om å innføre et særskilt arbeidsfradrag i lønns- og næringsinntekt, men ikke i uføretrygd, dagpenger, arbeidsavklaringspenger mv.

Fradraget skal være kr 55 000, dvs. inntil kr 12 100 i skatt (22 %). Fradraget avtrappes med 5 % av arbeidsinntekt over kr 300 000 og vil dermed være avtrappet til kr 0 ved arbeidsinntekt over 1,4 millioner kroner.

Utvalget foreslår ellers:

- Minstefradraget holdes nominelt uendret, men personfradraget skal øke tilsvarende en årlig lønnsjustering.
- Trygdeavgiften reduseres med ett prosentpoeng
- Frikortet gjøres om til et rent ungdomskort for ungdom under 20 år. Fra fylte 20 år må alle betale noe skatt. På grunn av lønnsfradraget og personfradraget vil de opp til et visst inntektsnivå kun betale trygdeavgift.

Pensjonister

De laveste pensjonene skal fortsatt være skattefrie, men utvalget foreslår skjerpelser for høyere pensjoner. Dette skal skje ved at pensjonsskattefradraget økes, men det gjør også nedtrappingen. Fradraget skal først gis fra fylte 67 år. Videre skal trygdeavgiften på pensjon økes.

Det skal bli mer gunstig å kombinere pensjon med arbeid. Utvalget foreslår

derfor å overføre minstefradraget i pensjon til pensjonsskattefradraget. Da får man fortsatt fullt minstefradrag i lønn.

Utvalget foreslår også at departementet ser nærmere på de gunstige reglene for innskudd i tjenstepensjonsordninger.

Formuesskatt og arveskatt

Norge er ett av få land med formuesskatt og ett av få land uten skatt på arv. Eiendomsskatten er relativt lav i internasjonal sammenheng, skriver utvalget i utredningen.

Utvalget vil redusere formuesskatten ved å øke bunnfradraget og redusere satsen. Motposten er at utvalget foreslår å gjeninnføre skatt på arv, som ble opphevet i 2014. Skattegrunnlaget for den nye arveskatten skal bygge på markedsverdi, men foreslår å sette bunnfradraget til to millioner kroner pr. gavemottaker/arving og med følgende satser for henholdsvis nærmeste arving og andre:

- Fra 2 til 3,5 MNOK 6 % / 8 %
- Over 3,5 MNOK 15 % / 22 %

Bolig og fast eiendom

Innføring av skatt på leieverdien av egen bolig og fritidseiendom er kanskje det mest kontroversielle forslaget. I startfasen foreslår utvalget at det beregnes en inntekt tilsvarende én prosent av formuesverdien (markedsverdien) som skatlegges med 22 %. Eventuell eiendomsskatt bør være fradragsberettiget i grunnlaget for den nye boligskatten.

I tillegg foreslår utvalget å oppheve skattefritaket ved utleie av del av egen bolig samt å oppheve bunnfradraget (kr 10 000) ved korttidsutleie og utleie av fritidsbolig. Utvalget vil oppheve skattefritaket ved salg av egen fritidseiendom og innføre en «botidsmodell» ved salg av egen primærbolig som innebærer at man oppnår fullt skattefritak bare hvis man har bodd i boligen de siste fem årene i egen eiertid. Innstramningen vil ikke gjelde de som bare eier én bolig og bor i denne. Disse vil fortsatt kunne selge boligen skattefritt etter minst ett års botid.

I tillegg foreslår utvalget at all formue, herunder også boligeiendommer, skal verdsettes til full verdi ved formuesbeskatningen. I dag gis det store rabatter på primærbolig (75 % rabatt inntil ti millioner kroner).

På den positive siden kan nevnes at flertallet i utvalget vil oppheve dokumentavgiften.

Kapitalinntekter

Det er store forskjeller i skattesats på arbeidsinntekter, næringsinntekt og selskapsinntekter på den ene side og kapitalinntekter på den andre side. Mens skattesatsen på kapitalinntekter er 22 %,

er skattesatsen på de øvrige inntektene betydelig høyere. Utleie av fire leiligheter vil for eksempel som regel regnes som kapitalinntekt som skattlegges med 22 %, mens utleie av fem leiligheter som regel skattlegges som næringsinntekt med en skattesats mellom 33,1 og 50,6 %. Eies leilighetene i et selskap, er skattesatsen 51,5 % selskap og aksjonær sett under ett (før skjermingsfradrag).

Utvalget mener slike satsforskjeller er uheldige og vil innføre en egen skattesats for kapitalinntekter utenom næring eller selskap.

To modeller

Utvalget skisserer to mulige modeller:

Netto kapitalinntektsmodell

Netto kapitalinntekter skattlegges med en skattesats på 34 %. - Renteinntekter og rentekostnader holdes utenfor og skal fortsatt ha en skatteverdi på 22 %.

Utvidet skjermingsmodell

Netto kapitalinntekter skattlegges etter en modell som ligner på aksjonærmodellen ved at det gis skjermingsfradrag på verdien av kapitalobjektet. Først skattlegges netto kapitalinntekt med 22 %. Det resterende (78 %) reduseres med et skjermingsfradrag, oppjusteres og skattlegges en gang til. Skattesatsen er avhengig av hvilken oppjusteringsfaktor som velges. Også i denne modellen holdes renteinntekter og rentekostnader utenom. Modellen skal omfatte kapitalobjekter som er egnet til å gi meravkastning.

Andre forslag

Utvalget har også en rekke andre større og mindre forslag til endringer som vi ikke skal gå nærmere inn på her, men vi kan bl.a. nevne følgende:

I likhet med flere tidligere utredninger foreslår utvalget en felles merverdisats på 25 %. Det vil gi betydelige merinntekter for staten, men også betydelige sosiale kostnader for bl.a. barnefamilier og lavinntektshusholdninger. Utvalget foreslår derfor at det settes av 12,5 mrd. kroner til kompenserende tiltak i form av økt barnetrygd, bostøtte, studiestøtte og kulturtiltak.

Utvalget foreslår videre å utvide området for grunnrenteskatter, men her kom Regjeringen utvalget i forkjøpet i statsbudsjettet for 2023. Utvalget mener imidlertid det i tillegg bør utredes om det bør innføres grunnrenteskatt for fiskeri og vil redusere grensen for grunnrenteskatt i vannkraftsektoren fra 10 000 kVa til 1 500 kVa.

Utvalget anbefaler at CO₂-avgiften trappes opp for å nå klimamålene, og at en i større grad benytter skatte- og avgiftssystemet til å prise andre helse- og miljøskadelige aktiviteter. Utvalget foreslår dessuten en egen utredning for å fremme sirkulære aktiviteter.

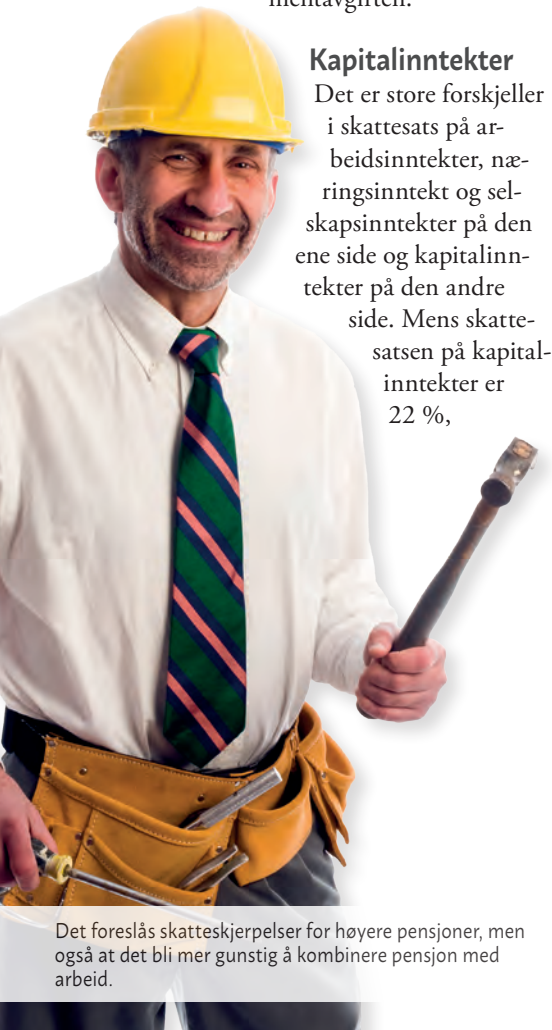
Vi kan også nevne at utvalget dessuten bl.a. vil avvikle ordningen med tax-free og øke flypassasjeravgiften for flygninger ut av Europa.

Videre behandling

Utredningen er sendt på høring med frist til 15. april med å komme med høringssvar. Deretter blir høringssvarene bearbeidet av departementet og regjeringen som vil komme med en Stortingsmelding som behandles i Stortinget. Vanligvis vil dette resultere i et bredere forlik på Stortinget slik at man er sikret en bredere politisk enighet om hovedprinsippene for å unngå for store endringer i skattepolitikken ved regjeringsskifter.

Denne prosessen kommer til å ta tid. Med unntak for mindre endringer og endringer for å forhindre uønskede skatteinpassninger, vil nye regler neppe bli vedtatt tidligere enn for inntektsåret 2025.

Skatt er politikk og det er flere forslag i utredningen som det neppe er politisk flertall for. Signalene så langt tyder bl.a. på at dette bl.a. gjelder de mest dramatiske endringene i boligbeskatningen og én felles MVA-sats.

Det foreslås skatteskjerpelser for høyere pensjoner, men også at det bli mer gunstig å kombinere pensjon med arbeid.

Skal du kjøpe eller selge en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt/avgift eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap- /økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning
- Personbeskatning
- Incentivordninger
- Merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

Transaksjonsstøtte

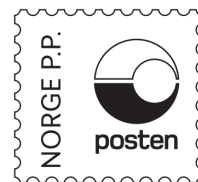
- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Due diligence (finansiell, skatt og avgift)
- Verdsattelser
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire
- People & Culture

* For noen av tjenestene er det uavhengighets regler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Returadresse:
Grant Thornton
Revisjon AS
Kirkegata 15
0153 Oslo

Din samarbeidspartner innen revisjon,
regnskap, skatt og rådgivning
- et kunnskapshus i vekst.

Grant Thornton Revisjon

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com

Grant Thornton Økonomiservice

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com

Grant Thornton Consulting

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: consulting@no.gt.com

Grant Thornton Law Advokatfirma

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com